

En enklare och tydligare kemikalieskatt

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås flera förenklingar av skatten på kemikalier i viss elektronik. Avdragssystemet förenklas så att rätten till avdrag enbart påverkas av om varan innehåller brom, klor eller fosfor. Om ett ämne är additivt eller reaktivt tillsatt påverkar inte avdragsrätten. Varor som inte innehåller brom eller klor medges avdrag med 50 procent. Varor som dessutom inte innehåller fosfor medges avdrag med 95 procent. Skatt ska betalas med 11 kr per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt för vitvaror och med 154 kr per kilogram för övrig elektronik. Skatt ska inte betalas med högre belopp än 470 kr per skattepliktig vara.

Vidare föreslås att den generella regeln om undantag från skattskyldighetens inträde ändras så att skattskyldighet inte inträder för varor som i Sverige tidigare har ägts av någon annan än en lagerhållare, tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning eller tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning. Reglerna samordnas med möjligheterna till återbetalning i vissa fall. Det införs ett generellt undantag från beskattning för varor som är tillverkade före den 1 juli 2017. Skattskyldighetens inträde för lagerhållare utvidgas så att skattskyldighet även inträder då en vara tas till ett försäljningsställe som inte är det egna.

Ett system med schablonbeskattning föreslås för import och otillåten införsel när det inte av tulldeklarationen går att utläsa en varas nettovikt. Schablonbeloppen ska baseras på de tyngsta varor som normalt förekommer på marknaden inom varje kategori. Om beskattning har skett enligt schablon kan en skattskyldig inom två månader skriftligen inkomma till Tullverket med uppgifter om vikt för att få skatten beräknad enligt ordinarie regler.

Hänvisningen till KN-nummer föreslås uppdateras till den version som gällde den 1 januari 2022. Vissa KN-nummer som omfattas av skatten uppdateras till närmast motsvarande nummer i den nya versionen.

Ändringarna avseende viss import föreslås träda i kraft den 31 december 2022. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Innehållsförteckning

Promemorians huvudsakliga innehåll	2
1 Lagtext	4
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik	4
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik	6
2 Bakgrund och utvärderingen av kemikalieskatten	13
2.1 Kemikalieskattens uppbyggnad	13
2.2 Utvärdering av kemikalieskatten	13
3 Ändringar av kemikalieskatten	15
3.1 Ett enklare avdragssystem	15
3.2 Tydligare och enklare regler för begagnade varor	19
3.3 Ändrade regler för viss import och otillåten införsel.....	22
3.4 Hänvisning till KN-nummer	24
3.5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	25
4 Konsekvensanalys	26
5 Författningskommentar	35
5.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik	35
5.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik	36

1 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik ska införas tre nya paragrafer, 7 a, 7 b och 15 c §§, av följande lydelse.

7 a §

Om det när skattskyldighet inträder enligt 12 § 4 inte går att utläsa en varas nettovikt av en tulldeklaration, ska skatt i stället för vad som anges i 3 § andra-fjärde styckena och 4–7 §§ tas ut med följande belopp:

- KN-nr 8471 30: 425 kr/vara*
- KN-nr 8508 11: 84 kr/vara*
- KN-nr 8516 50: 204 kr/vara*
- KN-nr 8517 11 eller 8527 12: 85 kr/vara*
- KN-nr 8517 12: 41 kr/vara*
- KN-nr 8517 18, 8519 50, 8521 90, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 eller 8527 99: 170 kr/vara*
- KN-nr 8517 62: 148 kr/vara*
- KN-nr 8519 81, 8519 89 eller 8521 10: 340 kr/vara*
- KN-nr 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30, 8418 40, 8422 11, 8450 11, 8450 12, 8450 19, 8451 21, 8471 41, 8471 49, 8516 60, 8519 30, 8528 41, 8528 49, 8528 51, 8528 59, 8528 71, 8528 72, 8528 73 eller 9504 50: 469 kr/vara.*

7 b §

För kalenderåret 2023 och efterföljande kalenderår ska skatt som tas ut enligt 7 a § betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i den paragrafen angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent,

som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2021 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Beloppen enligt första stycket avrundas till hela kronor.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

15 c §

Om en skattskyldig som har fått skatten beslutad enligt 7 a § inom två månader från den tidpunkt då han eller hon har tagit del av beslutet om skatt till Tullverket skriftligen inkommer med uppgifter om de skattepliktiga varornas nettovikt, ska Tullverket ompröva sitt tidigare beslut. Skatten ska i så fall beräknas utifrån vad som anges i 3–7 §§.

-
1. Denna lag träder i kraft den 31 december 2022.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik

*dels att 5–7 §§ och bilagan till lagen ska upphöra att gälla,
dels att 1–3 a, 4, 7 a, 7 b, 12, 13 och 15 c §§ ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Skatt ska betalas till staten enligt denna lag för sådan elektronik som anges i 3 §.

Till staten ska det också betalas sådan tilläggsavgift som avses i 8 a §.

Lagens hänvisningar till KN-nr avser *den lydelse av* Kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan *som gällde den 1 januari 2015.*

Lagens hänvisningar till KN-nr avser Kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, *i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1832.*

Lydelse enligt prop. 2021/22:61

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

– *bromförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet brom,

– *klorförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet klor,

– *fosforförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet fosfor,

– *homogent material*: ett material som har samma fysikaliska egenskaper i hela materialet och som på mekanisk väg inte kan sönderdelas i olika material,

– *CAS-nummer*: *sådan unik numerisk identifiering av kemisk förening som tilldelas av The American Chemical Society genom dess avdelning Chemical Abstracts Service (CAS),*

– *reaktivt tillsatt förening*: *en förening som är bunden till en stabil polymer genom en kemisk*

reaktion och bildar kovalenta bindningar,

– additivt tillsatt förening: en förening som är tillsatt på annat sätt än reaktivt,

– yrkesmässig aktivitet: sådan aktivitet som utförs av

1. en juridisk person, eller

2. en fysisk person och avser varor som inte är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk,

– konsument: en köpare för vilken köpet inte är en yrkesmässig aktivitet,

– EU eller EU-land: de områden som tillhör Europeiska unionens punktskatteområde enligt lagen (2022:000) om Europeiska unionens punktskatteområde,

– tredjeland: länder och områden utanför Europeiska unionens punktskatteområde,

– distansförsäljning: försäljning där varorna transporteras till Sverige från ett annat EU-land av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning och där köpet inte är yrkesmässigt för köparen,

– undantagen säljare: en säljare som inte är godkänd som lagerhållare enligt 10 §, registrerad mottagare enligt 10 a § eller registrerad EU-handlare enligt 10 b § och vars årliga försäljning av skattepliktiga varor till Sverige inte överskrider 100 000 kronor för innevarande eller föregående kalenderår,

– unionstullkodexen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, i lydelsen enligt förordning (EU) 2016/2339.

Vid beräkningen av den årliga försäljningen för undantagna säljare enligt första stycket ska inte mervärdesskatt beaktas, och inte heller fraktkostnader till den del de går att särskilja.

*Lydelse enligt promemorian BNP- Föreslagen lydelse
indexering av skatterna på
kemikalier i viss elektronik och på
avfallsförbränning*

3 §

Skatt ska betalas för varor hänförliga till följande KN-nr:

1. 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30 och 8418 40,
2. 8422 11,
3. 8450 11, 8450 12 och 8450 19,
4. 8451 21,
5. 8471 30, 8471 41 och 8471 49,
6. 8508 11,
7. 8516 50 och 8516 60,
8. 8517 11, 8517 12, 8517 18 och 8517 62,
8. 8517 11, 8517 13, 8517 14, 8517 18 och 8517 62,
9. 8519 30, 8519 50, 8519 81 och 8519 89,
9. 8519 30, 8519 81 och 8519 89,
10. 8521 10 och 8521 90,
11. 8527 12, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 och 8527 99,

12. 8528 41, 8528 49, 8528 51, 8528 59, 8528 71, 8528 72 och 8528 73, samt

13. 9504 50.

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 1–4, 6 eller 7 ska skatt betalas med 11 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 457 kronor per skattepliktig vara.

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 5 eller 8–13 ska skatt betalas med 166 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 457 kronor per skattepliktig vara.

Vid beräkning av skatt enligt andra och tredje styckena ska varans nettovikt avrundas nedåt till närmaste helt gram.

12. 8528 42, 8528 49, 8528 52, 8528 59, 8528 71, 8528 72 och 8528 73, samt

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 1–4, 6 eller 7 ska skatt betalas med 11 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 470 kronor per skattepliktig vara.

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 5 eller 8–13 ska skatt betalas med 154 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 470 kronor per skattepliktig vara.

3 a §

För kalenderåret 2023 och efterföljande kalenderår ska skatt betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 3 § andra och tredje styckena angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2021 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Beloppen enligt första stycket avrundas till hela kronor.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

Nuvarande lydelse

För skattepliktig vara som uppfyller de villkor som framgår av 5 § får den skattskyldige göra avdrag för skatt med 50 procent av den skatt som ska betalas enligt 3 §.

För kalenderåret 2024 och efterföljande kalenderår ska skatt betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 3 § andra och tredje styckena angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2022 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Föreslagen lydelse

4 §

Den skattskyldige får göra avdrag för skatt med 50 procent av den skatt som ska betalas enligt 3 § om den skattepliktiga varan inte innehåller någon brom- eller klorförening. Om varan inte heller innehåller någon fosforförening får avdrag göras med 95 procent.

För skattepliktig vara som uppfyller villkoren i både 5 och 6 §§ får den skattskyldige i stället göra avdrag för skatt med 90 procent av den skatt som ska betalas enligt 3 §.

Vid bedömningen av rätten till avdrag beaktas endast föreningar som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i

1. ett kretskort, med undantag för kortets komponenter, eller

2. en plastdel som väger mer än 25 gram.

Lydelse enligt lagförslag 1.1

Föreslagen lydelse

7 a §

Om det när skattskyldighet inträder enligt 12 § 4 inte går att utläsa en varas nettovikt av en tulldeklaration, ska skatt i stället för vad som anges i 3 § andra–fjärde stycket och 4–7 §§ tas ut enligt följande belopp:

- KN-nr 8471 30: 425 kr/vara
- KN-nr 8508 11: 84 kr/vara
- KN-nr 8516 50: 204 kr/vara
- KN-nr 8517 11 eller 8527 12: 85 kr/vara
- KN-nr 8517 12: 41 kr/vara
- KN-nr 8517 18, 8519 50, 8521 90, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 eller 8527 99: 170 kr/vara
- KN-nr 8517 62: 148 kr/vara
- KN-nr 8519 81, 8519 89 eller 8521 10: 340 kr/vara
- KN-nr 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30, 8418 40, 8422 11, 8450 11, 8450 12, 8450 19, 8451 21, 8471 41, 8471 49, 8516 60, 8519 30, 8528 41, 8528 49, 8528 51, 8528 59, 8528 71, 8528 72, 8528 73 eller 9504 50: 469 kr/vara.

Om det när skattskyldighet inträder enligt 12 § 4 inte går att utläsa en varas nettovikt av en tulldeklaration, ska skatt i stället för vad som anges i 3 § andra–fjärde stycket och 4 § tas ut enligt följande belopp:

- KN-nr 8471 30: 385 kr/vara
- KN-nr 8508 11: 77 kr/vara
- KN-nr 8516 50: 187 kr/vara
- KN-nr 8517 11 eller 8527 12: 77 kr/vara
- KN-nr 8517 13 eller 8517 14: 37 kr/vara
- KN-nr 8517 18, 8521 90, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 eller 8527 99: 154 kr/vara
- KN-nr 8517 62: 134 kr/vara
- KN-nr 8519 81, 8519 89 eller 8521 10: 308 kr/vara
- KN-nr 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30, 8418 40, 8422 11, 8450 11, 8450 12, 8450 19, 8451 21, 8471 41, 8471 49, 8516 60, 8519 30, 8528 42, 8528 49, 8528 52, 8528 59, 8528 71, 8528 72, 8528 73 eller 9504 50: 470 kr/vara.

7 b §

För kalenderåret 2023 och efterföljande kalenderår ska skatt som tas ut enligt 7 a § betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i den paragrafen angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna

För kalenderåret 2024 och efterföljande kalenderår ska skatt som tas ut enligt 7 a § betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i den paragrafen angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna

prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2021 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Beloppen enligt första stycket avrundas till hela kronor.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

Nuvarande lydelse

Om en *svensk* konsument har köpt en skattepliktig vara genom distansförsäljning och konsumenten på fråga från säljaren eller förmedlaren felaktigt har uppgett att köpet är yrkesmässigt, är den som avses i 8 § 3, 4 eller 5 inte skattskyldig om denne direkt till konsumenten har upplyst om att felaktiga uppgifter kan leda till en skyldighet att betala skatten och en tilläggsavgift. I så fall är det i stället konsumenten som ska betala skatten.

Det som sägs i första stycket ska även gälla skattskyldighet enligt 8 § 1 om lagerhållaren har förmedlat en distansförsäljning av en skattepliktig vara från en undantagen säljare till konsumenten.

Skatten ska tas ut enligt den skattesats som gällde vid den tidpunkt då varorna fördes in i Sverige.

Om skatt ska betalas av en konsument enligt första eller andra stycket, ska konsumenten även betala en tilläggsavgift om 500 kronor per vara om det inte är uppenbart oskäligt.

Lydelse enligt prop. 2021/22:61

Skyldighet att betala skatt inträder

1. för den som är godkänd lagerhållare, när

a) en skattepliktig vara efter försäljning från lagerhållaren levereras till en köpare som inte är godkänd lagerhållare,

prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2022 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Föreslagen lydelse

8 a §²

Om en konsument *i Sverige* har köpt en skattepliktig vara genom distansförsäljning och konsumenten på fråga från säljaren eller förmedlaren felaktigt har uppgett att köpet är yrkesmässigt, är den som avses i 8 § *första stycket* 3, 4 eller 5 inte skattskyldig om denne direkt till konsumenten har upplyst om att felaktiga uppgifter kan leda till en skyldighet att betala skatten och en tilläggsavgift. I så fall är det i stället konsumenten som ska betala skatten.

Det som sägs i första stycket ska även gälla skattskyldighet enligt 8 § *första stycket* 1 om lagerhållaren har förmedlat en distansförsäljning av en skattepliktig vara från en undantagen säljare till konsumenten.

12 §

Föreslagen lydelse

b) en skattepliktig vara tas till eget försäljningsställe för detaljförsäljning, b) en skattepliktig vara tas till ett försäljningsställe för detaljförsäljning,

c) en skattepliktig vara tas i anspråk för annat ändamål än försäljning,

d) godkännandet som lagerhållare återkallas, varvid skattskyldigheten omfattar skattepliktiga varor som då ingår i dennes lager, eller

e) en skattepliktig vara förs in till Sverige efter det att lagerhållaren har förmedlat en distansförsäljning av varan från en undantagen säljare,

2. för den som är skattskyldig enligt 8 § 6, när den skattepliktiga varan tillverkas,

3. för den som är skattskyldig enligt 8 § 2, 3, 4, 5 eller 7, när den skattepliktiga varan förs in till Sverige,

4. för den som är skattskyldig enligt 9 §, vid den tidpunkt då tullskulden uppkommer i Sverige enligt tullagstiftningen, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull.

Om tullskuld uppkommer i ett annat EU-land, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, till följd av att en tulldeklaration ges in i det landet med stöd av ett sådant tillstånd för centraliserad klarering som avses i artikel 179 i unionstullkodexen, inträder skattskyldigheten för den som är skattskyldig enligt 9 § vid den tidpunkt då tullskulden uppkommer eller skulle ha uppkommit i det andra EU-landet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §³

Skattskyldigheten inträder inte för en skattepliktig vara som skattskyldighet enligt denna lag tidigare inträtt för, såvida inte den skatten har återbetalats enligt 13 a §.

Skattskyldighet inträder inte för en skattepliktig vara som i Sverige tidigare har

1. ägts av någon annan än en lagerhållare

2. tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning, eller

3. tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning.

Sådana förhållanden och händelser som gällt eller inträffat före ett beslut om att bevilja återbetalning enligt 13 a § ska dock inte beaktas.

Skattskyldighet inträder inte heller för en skattepliktig vara som har tillverkats före den 1 juli 2017.

Lydelse enligt lagförslag 1.1

Föreslagen lydelse

15 c §

Om en skattskyldig som har fått skatten fastställd enligt 7 a § inom

Om en skattskyldig som har fått skatten fastställd enligt 7 a § inom

³ Senaste lydelse 2020:568.

två månader från den tidpunkt då han eller hon har tagit del av beslutet om skatt till Tullverket skriftligen inkommer med uppgifter om de skattepliktiga varornas nettovikt ska Tullverket ompröva sitt tidigare beslut. Skatten ska i så fall beräknas utifrån vad som anges i 3–7 §§.

två månader från den tidpunkt då han eller hon har tagit del av beslutet om skatt till Tullverket skriftligen inkommer med uppgifter om de skattepliktiga varornas nettovikt ska Tullverket ompröva sitt tidigare beslut. Skatten ska i så fall beräknas utifrån vad som anges i 3 och 4 §§.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2 Bakgrund och utvärderingen av kemikalieskatten

2.1 Kemikalieskattens uppbyggnad

Lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik, nedan kallad kemikalieskatten, trädde i kraft den 1 april 2017 och skatt enligt lagen började tas ut fr.o.m. den 1 juli 2017. Syftet med skatten är att minska tillförseln av farliga ämnen till människors hemmiljö och på så vis skydda människors hälsa. Skatten är utformad så att samtliga varor inom vissa varukategorier är skattepliktiga. Varukategorierna definieras utifrån KN-nummer och omfattar elektronik som vanligen förekommer i människors hemmiljö, exempelvis datorer, telefoner, vitvaror och TV-apparater. Skattens storlek beräknas utifrån varans vikt, men med ett maxbelopp per vara.

Den skattskyldige får göra avdrag från skatten om varan inte innehåller kemiska föreningar som innehåller brom, klor eller fosfor. Avdragen påverkas även av om ämnena är additivt eller reaktivt tillsatta. Som hjälp för att avgöra om ett ämne är additivt eller reaktivt finns i en bilaga till lagen en indikativ lista på hur de vanligast förekommande ämnena normalt tillsätts. Avdrag ges med 50 procent av skatten om en vara inte innehåller additivt tillsatta brom- eller klorföreningar och med 90 procent av skatten om varan dessutom inte innehåller reaktivt tillsatta brom- eller klorföreningar eller additivt tillsatta fosforföreningar.

Skattskyldighet inträder normalt när en vara tillverkas i Sverige eller förs in eller importeras från ett annat land. Det finns dock möjlighet att hos Skatteverket bli godkänd som s.k. lagerhållare vilket gör att skattskyldigheten inträder senare. Det finns ett generellt undantag som innebär att skattskyldighet inte inträder för en skattepliktig vara som skattskyldighet enligt lagen tidigare har inträtt för. Varje vara ska alltså enbart beskattas en gång, även om förutsättningarna för skattskyldighet inträffar flera gånger.

2.2 Utvärdering av kemikalieskatten

Den 28 november 2019 beslutade regeringen att ge Skatteverket och Kemikalieinspektionen i uppdrag att utvärdera kemikalieskattens effekter. Utvärderingen skulle innefatta områdena samhällsekonomiska effekter (inklusive måluppfyllelse och kostnadseffektivitet), administrativ börda, omfattade ämnen och bilagan till lagen.

Den 1 oktober 2020 redovisades den första delen av utvärderingen. I den rapporten ansåg myndigheterna bl.a. följande. Skatten kan inte sägas vara kostnadseffektiv. Det beror bl.a. på att skatten beräknas utifrån varans vikt i stället för de ämnen som ska reduceras och att inte enbart varor som används i hemmiljö beskattas. Även om skatten inte bedöms vara kostnadseffektiv kan den dock bidra till att minska exponeringen av

flamskyddsmedel i hemmiljö. Det finns exempel på företag som anger att skatten är en konkret drivkraft för substitutionsarbete. Att utvärdera effekterna för hälsa och miljö tre år efter skatten infördes är emellertid svårt då effekterna på människors hälsa och miljön ofta uppträder först många år efter exponeringen. En del av det substitutionsarbete som bedrivits sedan skatten infördes har inte gått att mäta i det här skedet. Det har inte kunnat fastställas om skattens syfte har uppnåtts eller i vilken utsträckning. Däremot indikerar utvärderingen och kartläggningen av befintliga styrmedel att de tillsammans medfört att användningen av farliga kemiska ämnen i flamskyddsmedel minskat i elektronikvaror som omfattas av skatten. Utvärderingen har dock inte kunnat visa att halterna av skadliga flamskyddsmedel minskat i hemmen. I ett längre tidsperspektiv kan skatten antas medföra positiva effekter för hälsa och miljö.

Utvärderingen konstaterade vidare att skatten inte har haft någon kortsiktig negativ effekt på vinsten hos de företag som är registrerade som lagerhållare eller registrerade mottagare hos Skatteverket. Skattens administration bedöms vara krångligare än administrationen kring mervärdesskatt eller övrig lagstiftning för kemikalier i elektronik. Svårigheter att kartlägga det kemiska innehållet leder i flera fall till att den skattskyldige inte yrkar avdrag utan betalar den fulla skatten. Det är vanligt att företag som deklarerar små belopp inte yrkar avdrag eftersom de anser det vara för kostsamt att ta reda på kemikalieinnehållet i varan. Merparten av de tillfrågade företagen har framfört att det är mycket tidskrävande att få fram information om varans kemiska innehåll.

Utvärderingen visade att flamskyddsmedel som innehåller brom eller klor som grupp generellt har inneboende egenskaper som gör att de bör betraktas som särskilt farliga. Flamskyddsmedel som innehåller fosfor är en klart mer diversifierad grupp och det finns kunskapsbrister för många av ämnena. Som grupp har de dock generellt mer hälso- och miljöfarliga egenskaper än alternativet utan fosfor, brom eller klor. Även för flamskyddsmedel utan brom, klor eller fosfor finns det en stor variation. Generellt sett är de dock bättre ur miljö- och hälsosynpunkt än ämnen med brom eller klor. Om ett flamskyddsmedel är reaktivt eller additivt påverkar läckaget och därmed spridningen och exponeringen. Definitionen av ”reaktivt tillsatt förening” är dock otydligt formulerad i lagen. Det finns en rad felaktigheter och otydligheter i bilagan till lagen.

Den 17 maj 2021 redovisades den andra och sista delen av utvärderingen. I denna fanns förslag till ändringar av skatten. Utvärderingen föreslog följande åtgärder.

- Begreppet ”föreningar” ersätts med ”flamskyddsmedel”. Det skulle innebära att ett ämne enbart påverkar rätten till skatteavdrag om det används som flamskyddsmedel i varan, men inte om det har tillförts med något annat syfte.
- Definitionen av ”reaktivt tillsatt” ändras så att den blir mer lik den vedertagna kemiska definitionen.
- Den högsta avdragsnivån höjs från 90 till 95 procent. Det skulle öka incitamenten för substitution och skattens legitimitet.

- Avdragssystemet görs om. Den nuvarande indelningen i grupper tas bort och ersätts med två bilagor som uttömmande anger vilka individuella flamskyddsmedel som hindrar avdrag.

Utvärderingen rekommenderade även att det skulle utredas om skattens tillämpningsområde skulle utvidgas till fler varor.

3 Ändringar av kemikalieskatten

3.1 Ett enklare avdragssystem

Promemorians förslag: Avdragssystemet förenklas så att rätten till avdrag från kemikalieskatten enbart påverkas av om varan innehåller brom, klor eller fosfor. Om ett ämne är additivt eller reaktivt tillsatt påverkar inte avdragsrätten. För varor som inte innehåller brom eller klor medges avdrag med 50 procent. Varor som därutöver inte innehåller fosfor medges avdrag med 95 procent. Skatt ska betalas med 11 kr per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt för vitvaror och med 154 kr per kilogram för övrig elektronik. Skatt ska inte betalas med högre belopp än 470 kr per skattepliktig vara.

Skälen för förslaget: Utvärderingen har konstaterat att det inte kan visas att kemikalieskatten kortsiktigt har minskat mängden farliga kemikalier i människors hemmiljö, men att det är för tidigt att avgöra de mer långsiktiga effekterna av skatten. Enligt utvärderingen finns det dock vissa brister i skattens konstruktion. Dessa kan huvudsakligen delas in i tre kategorier. Den första är att utvärderingen anser att de förenklingar som har gjorts för att minska administrationen, såsom att varor beskattas utifrån vikt snarare än exakt kemikalieinnehåll, att varor beskattas utifrån typisk användning snarare än faktisk användning och att avdragen påverkas av grupper av ämnen snarare än individuella ämnen, gör att skatten inte kan anses vara kostnadseffektiv. Den andra är att skatten upplevs som administrativt betungande och att företag i vissa fall anser att det inte lönar sig att skaffa information om kemikalieinnehållet eftersom det kostar mer än det avdrag informationen kan ge. Den tredje kategorin är konkreta fel som utvärderingen har hittat i bilagan till lagen. Utvärderingens förslag till förändringar (se avsnitt 2.2) riktar främst in sig på att åtgärda den första kategorin genom att öka skattens styreffekt. Indirekt skulle förslagen även åtgärda den tredje kategorin, eftersom dagens bilaga föreslås ersättas av två nya bilagor.

Det föreslagna systemet med två bilagor som uttömmande räknar upp vilka individuella ämnen som förhindrar avdrag på olika nivåer skulle öka skattens precision. Det skulle dock också innebära att nya flamskyddsmedel automatiskt får maximalt skatteavdrag oavsett hälsoeffekter eftersom de inte står med på listan. Det möjliggör också för kringgående genom att ersätta farliga ämnen på listan med närbesläktade ämnen som är potentiellt lika farliga men som inte står med på listan, s.k.

falsk substitution. I utvärderingen föreslås att detta ska åtgärdas genom att bilagorna uppdateras ofta. Då bilagorna direkt påverkar beskattningen måste de dock återfinnas i lagtext, vilket begränsar hur ofta det i praktiken är möjligt att uppdatera dem eftersom lagstiftningsarbete kan vara relativt tidskrävande. Att förutsättningarna för avdrag ständigt förändras är också något som skulle öka administrationen för de skattskyldiga. Det skulle också kunna motverka viljan att substituera farliga flamskyddsmedel mot andra alternativ eftersom det kan vara svårt att förutse vilka ämnen som kan tänkas införas i bilagorna i framtiden. En grundläggande förutsättning för att få avdrag med det föreslagna systemet är kunskap om exakt vilka ämnen som varan innehåller. Motsvarande gäller enligt dagens system. Att de skattskyldiga har en kunskap om vilka potentiellt farliga kemikalier som deras varor innehåller är i grunden något positivt och något som bör eftersträvas. Utvärderingen har dock konstaterat att det i praktiken i många fall är mycket svårt att få reda på exakt vilka ämnen en vara innehåller. Det har även framkommit att företag som deklarerar för små belopp i många fall inte ansöker om avdrag eftersom kostnaden för att ta reda på kemikalieinnehållet är för stor i förhållande till avdragen. Detta minskar i praktiken styreffekten av dagens system och riskerar att göra så även med det av utvärderingen föreslagna systemet. Utvärderingens förslag innebär alltså i teorin en ökad styreffekt och precision, men det är oklart hur stor del av denna ökning kommer att bli aktuell i praktiken eftersom förslaget också ökar administrationen och möjligheterna till kringgående av skatten.

En annan möjlig lösning vore att prioritera att åtgärda den andra kategorin av problem, administrationen. Som nämnts ovan kan det i många fall vara svårt för de skattskyldiga att få reda på det exakta kemikalieinnehållet i en vara. Att ta reda på om en vara innehåller brom, klor eller fosfor är dock betydligt enklare. Detta kan mätas genom en s.k. XRF-mätning, som är en relativt snabb och billig mätmetod. Den ger dock enbart besked om innehåll av grundämnen och inte exakt vilka föreningar som varan innehåller eller om de är additivt eller reaktivt tillsatta. För att få reda på det mer exakta kemikalieinnehållet behöver mer komplicerade och kostnadskrävande tester göras. När skatten infördes bedömdes det vanligaste sättet att få information om kemikalieinnehållet bli att den skattskyldige får information från tillverkaren (prop. 2016/17:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.16.3.2). Utvärderingen visar att detta har fungerat i vissa fall, men inte i andra. Sammantaget är dock utvärderingens bedömning att det för de flesta skattskyldiga är tidskrävande att få leverantörer och tillverkare att ange kemikalieinnehållet i varan. Om avdragssystemet skulle ändras så att det enbart baserades på grupperna brom, klor och fosfor, utan att beakta om föreningarna är additivt eller reaktivt tillsatta, skulle det innebära att det blev betydligt lättare och billigare för de skattskyldiga att genom egna tester skaffa sig information om kemikalieinnehållet i de fall de inte kan få sådana uppgifter från leverantörer eller tillverkare. Det skulle även göra det lättare för beskattningsmyndigheterna att göra stickprovskontroller. I teorin skulle en sådan förändring minska skattens styreffekt eftersom avdragen inte längre skulle baseras på risken för spridning, utan enbart ämnens farlighet. I praktiken bedöms dock styreffekten öka eftersom det blir mycket lättare för de skattskyldiga att få information om kemikalieinnehållet och därmed få rätt skatteavdrag. De ökade

kontrollmöjligheterna bedöms även minska riskerna för kringgående, vilket ytterligare bidrar till att varor i slutändan får rätt skatt. Ändringen medför dessutom att bilagan till lagen blir obehövlig och kan avskaffas. Att avdragssystemet skulle göras om så att skillnaden mellan additivt och reaktivt tillsatta ämnen tas bort är även något som flera branschorganisationer har förespråkade i en skrivelse som har lämnats in till Finansdepartementet (Fi2021/03134).

Även om utvärderingens förslag i teorin skulle öka skattens styreffekt bedöms det inte vara lämpligt att öka den administrativa bördan när det gäller skatten, i synnerhet inte när utvärderingen har visat att administrationen redan i dag hindrar skatten från att fullt ut få den styreffekt den borde ha. Att minska administrationen och öka kontrollmöjligheterna bedöms ha en större potential att i praktiken öka skattens styreffekt. Det föreslås därför att avdragssystemet ska göras om så att möjligheterna till avdrag enbart baseras på vilka grupper av ämnen varan innehåller och inte om ämnena är additivt eller reaktivt tillsatta. Som en följd av detta föreslås även att den nuvarande bilagan till lagen upphör att gälla.

Utvärderingen har även föreslagit att enbart flamskyddsmedel ska påverka möjligheterna till avdrag. En sådan ändring kräver dock mer detaljerad information om vilka ämnen som finns i varan. Det blir därför inte aktuellt när möjligheterna till avdrag enbart baseras på vilka grupper av ämnen varan innehåller.

Utvärderingen har föreslagit att den högsta nivån för skatteavdrag ökas från 90 till 95 procent. Förslaget motiveras dels av att skatt tas ut även för varor som inte innehåller något av de ämnen som skatten syftar till att minska förekomsten av, dels att incitamenten för substitution stärks om skillnaden mellan avdragsnivåerna ökar. Det första skälet bygger på ett felaktigt antagande från utvärderingens sida. Syftet med skatten är inte att minska förekomsten av enbart brom, klor och fosfor, utan att minska förekomsten av farliga ämnen generellt i människors hemmiljö. Vid skattens införande konstaterade regeringen dock att samtliga aktuella varor innehåller flamskyddsmedel och andra farliga ämnen som alla har mer eller mindre dåliga hälso- och miljöegenskaper och som riskerar att spridas i människors hemmiljö (prop. 2016/17:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågoravsnitt 6.16.3.2). Det andra skälet är emellertid korrekt. Även om flamskyddsmedel utan brom, klor eller fosfor bedöms ha dåliga hälsoegenskaper är de som grupp betraktade generellt mindre farliga än flamskyddsmedel med brom, klor eller fosfor. Detta får även stöd av utvärderingen, som konstaterar att flamskyddsmedel som innehåller brom eller klor som grupp generellt har egenskaper som gör att de bör betraktas som särskilt farliga och fasas ut, samt att de fosforbaserade flamskyddsmedlen som grupp betraktade generellt har mer hälso- och miljöfarliga egenskaper än alternativen utan brom, klor och fosfor. För att styra ytterligare mot de minst farliga alternativen föreslås därför att högsta avdragsnivån höjs från 90 till 95 procent.

De ovan föreslagna ändringarna innebär sammantaget att avdrag får göras med 50 procent om varan inte innehåller någon brom- eller klorförening och med 95 procent om den dessutom inte innehåller någon fosforförening. Liksom tidigare gäller att man enbart beaktar föreningar som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i

ett kretskort, med undantag för kortets komponenter, eller en plastdel som väger mer än 25 gram. Detta kommer att innebära att möjligheterna till avdrag minskar för varor med reaktivt tillsatta föreningar. Ändringarna är dock inte tänkta att innebära någon generell höjning av skatten, utan detta är en effekt av att skillnaden mellan additivt och reaktivt försvinner. För att behålla den generella skattenivån behöver skattebeloppen per kilogram och maxbeloppet per vara justeras nedåt.

Kemikalieskatten räknas årligen om utifrån förändringar i konsumentprisindex (KPI). I promemorian BNP-indexering av skatterna på kemikalier i viss elektronik och på avfallsförbränning (Fi2021/04051) föreslås att omräkning av kemikalieskatten utöver KPI-förändringar även ska ske med beaktande av utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) genom ett tillägg med två procentenheter till förändringen i KPI. När skattebeloppen ska justeras nedåt (se avsnitt 3.5 angående ikraftträdande) kommer enligt det förslaget en omräkning utifrån KPI-utvecklingen plus två procentenheter att ha skett. Det är alltså dessa skattebelopp som ska justeras nedåt. Eftersom de faktiska förändringarna i KPI ännu inte är kända beräknas de skattebelopp som ska sänkas med hjälp av prognoser över framtida utveckling av KPI. De föreslagna skattebeloppen kan därför komma att justeras utifrån nya prognoser för KPI-utvecklingen.

Det föreslås sammantaget att skatt ska betalas med 11 kr per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt för vitvaror och med 154 kr per kilogram för övrig elektronik samt att skatt inte ska betalas med högre belopp än 470 kr per skattepliktig vara.

Tabell 3.1 Skattesatser 2023 – KPI- och BNP-justerade jämfört med föreslagna skattesatser

Kronor

	Skattesatser 2023 (KPI- och BNP-justerade)	Skattesatser 2023 - förslag
Tak	477*	470
Vitvaror	12*	11
Övrig elektronik	173*	154

Källa: Skatteverket och egna beräkningar

* Skattesatserna är en uppskattning utifrån prognosticerad KPI-utveckling

Lagförslag

Förslagen innebär ändringar i 2–4, 7 a, 7 b och 15 c §§ (se avsnitt 3.3 nedan) lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik samt att 5–7 §§ och bilagan till lagen upphör att gälla.

3.2 Tydligare och enklare regler för begagnade varor

Promemorians förslag: Den generella regeln om undantag från skattskyldighetens inträde ändras så att skattskyldighet inte inträder för varor som i Sverige tidigare har ägts av någon annan än en lagerhållare, tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning eller tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning. Reglerna samordnas med möjligheterna till återbetalning i vissa fall. Det införs ett generellt undantag från beskattning för varor som är tillverkade före den 1 juli 2017. Skattskyldighetens inträde för lagerhållare utvidgas så att skattskyldighet även inträder då en vara tas till ett försäljningsställe som inte är det egna.

Skälen för förslaget: Så som kemikalieskatten i dag är utformad inträder någon skattskyldighet inte då en skattepliktig vara säljs inom Sverige såvida inte säljaren är godkänd som lagerhållare. Skattskyldigheten har i sådana situationer normalt inträtt i ett tidigare skede, exempelvis då varan har tillverkats eller förts in till Sverige. Om säljaren är godkänd som lagerhållare inträder normalt skattskyldighet om försäljningen sker till någon annan än en lagerhållare. Det finns dock ett generellt undantag från skattskyldighet för varor som skattskyldighet enligt lagen tidigare inträtt för. Sammantaget innebär dessa regler att försäljning av begagnade varor generellt inte ska beskattas. En aktör som handlar med begagnade varor kan välja att inte ansöka om att bli godkänd som lagerhållare och behöver då inte betala någon skatt när varorna säljs. Om aktören av någon anledning är godkänd som lagerhållare, exempelvis för att den även handlar med ny elektronik, kommer undantaget för varor som skattskyldighet redan har inträtt för normalt att vara tillämpligt. I de allra flesta fall kommer skattskyldigheten redan att ha inträtt för begagnade varor. Det är viktigt att notera att lagerhållaren inte behöver visa att skatten faktiskt har betalats, utan det är tillräckligt att de formella förutsättningarna för skattskyldighet har inträffat tidigare. Om ett företag i Sverige som inte är lagerhållare har köpt en skattepliktig vara som har tillverkats eller förts in till Sverige efter att skatten infördes kommer skattskyldigheten i princip alltid att ha inträtt.

För elektronik som fördes in till Sverige eller tillverkades i Sverige innan skatten infördes och sedan säljs av en lagerhållare kan det dock inträffa att någon skattskyldighet inte har inträtt. Detta blir aktuellt både i fall då elektroniken har legat osåld i ett lager och i fall då den har sålts till en privatperson, använts, köpts in av en lagerhållare och sedan säljs igen. I det senare fallet kan det alltså inträffa att begagnad elektronik beskattas om den säljs av en lagerhållare. Regeringen har tidigare bedömt att det är en situation som med tiden kommer att bli allt mer sällsynt (prop. 2017/18:294 s. 81). Delegationen för cirkulär ekonomi har i en skrivelse till Regeringskansliet (dnr Fi2020/00729) angett att erfarenheten visar att det varit ett felaktigt antagande, dels eftersom det är svårt att identifiera åldern på många produkter, dels eftersom många elektronikprodukter har eller genom rekonditionering kan få en lång livslängd. Delegationen bedömer därför att det finns ett behov av att reformera tillämpningen så att

begagnade varor inte träffas av skatten. Oavsett om det är fråga om ett övergående problem eller inte finns det inte några tungt vägande skäl att beskatta dessa situationer. Varor som fördes in till Sverige eller tillverkades i Sverige innan skatten infördes bör därför undantas beskattning.

I debatten kring kemikalieskatten lyfts ibland frågan hur undantaget för varor som skattskyldighet enligt lagen tidigare inträtt för fungerar i praktiken. Det synes då förekomma en del missuppfattningar kring vad som ska bevisas och vilka beviskrav som ställs. I värsta fall kan sådana missuppfattningar leda till att lagerhållare betalar in skatt för begagnade varor som skattskyldigheten tidigare har inträtt för, trots att skattskyldighet enligt lagtexten inte inträder vid försäljning av sådana varor. För att säkerställa att sådana försäljningar som är undantagna beskattning enligt lagtexten verkligen blir undantagna i praktiken finns det därför ett behov av att förtydliga och förenkla reglerna om undantag. I dag gäller undantaget sådana varor som skattskyldighet enligt lagen tidigare inträtt för. Det innebär att den som undantaget kan bli aktuellt för måste gå till andra paragrafer för att se i vilka situationer skattskyldighet kan inträffa. Att direkt i undantaget ange vad som ska ha inträffat för att det ska vara tillämpligt skulle göra det tydligare.

Som nämnts ovan kommer skattskyldigheten med dagens regler i princip alltid att ha inträtt för en vara som har tillverkats eller förts in till Sverige efter att skatten infördes och sedan har köpts av ett företag i Sverige som inte är lagerhållare. Med det ovan föreslagna undantaget för varor som fördes in till Sverige eller tillverkades i Sverige innan skatten infördes utökas detta så att skattskyldigheten i princip kommer att ha inträtt för alla varor som någon gång har ägts av ett företag som inte är lagerhållare. För varor som har ägts av en privatperson i Sverige kommer skattskyldigheten i de allra flesta fall att ha inträtt. Det finns dock vissa situationer då en svensk privatperson kan få tag på varor utan att skattskyldighet inträder, exempelvis genom att själv föra med sig dem från utlandet eller genom att köpa den från en s.k. undantagen säljare i ett annat EU-land. Dessa situationer bedöms dock utgöra en ytterst liten del av den totala handeln med elektronik. Om även elektronik som anskaffats på dessa sätt skulle undantas beskattning om de såldes igen skulle undantaget bli heltäckande och kunna formuleras på så sätt att skattskyldighet inte inträder för skattepliktiga varor som i Sverige tidigare har ägts av någon annan än en lagerhållare. För en lagerhållare som köper in begagnad elektronik från icke-lagerhållare och sedan säljer den vidare kommer det i så fall att vara tillräckligt att veta vem varan har köpts in från för att den ska undantas beskattning.

Med de ovan angivna förändringarna i undantaget kommer alltså varor som i Sverige har ägts av någon annan än en lagerhållare att undantas beskattning. För varor som enbart har ägts av lagerhållare har skattskyldigheten normalt inte inträtt tidigare och sådana varorna bör därför inte undantas generellt. Det finns dock två situationer då skattskyldigheten kan ha inträtt även för varor som enbart har ägts av lagerhållare. Dessa är dels då en lagerhållare har tagit en skattepliktig vara till eget försäljningsställe för detaljförsäljning, dels då en lagerhållare har tagit en skattepliktig vara i anspråk för annat ändamål än försäljning. Även dessa situationer bör därför inkluderas i undantaget. De bedöms främst bli

relevanta för lagerhållare men är tillämpliga även i andra fall. Dock finns det då i många fall en överlappning mellan de olika grunderna. Om exempelvis en lagerhållare säljer en dator som tidigare ägts och använts av en privatperson i Sverige är undantaget tillämpligt dels på grund av att datorn i Sverige tidigare har ägts av någon annan än en lagerhållare, dels på grund av att den i Sverige har tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning i och med att privatpersonen tidigare har använt den.

Att varan ska tas till just ett " eget " försäljningsställe skulle riskera att försvåra tillämpningen av undantaget eftersom det då skulle krävas mer information om varan och försäljningsstället. Även vad avser skattskyldighetens inträde för lagerhållare finns det skäl att utöka tillämpningen så att den avser alla försäljningsställen, snarare än enbart de egna. I praktiken bedöms en sådan ändring få ytterst liten effekt men det kan vid olika former av samarbeten uppkomma situationer då en lagerhållare säljer en vara från någon annans försäljningsställe. Det föreslås alltså att skattskyldigheten ska inträda för lagerhållaren även i dessa situationer och att situationen därmed även ska läggas till i undantaget om den har skett tidigare.

Sammantaget föreslås det att skattskyldigheten inte ska inträda för en skattepliktig vara som i Sverige tidigare har ägts av någon annan än en lagerhållare, tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning eller tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning.

I 13 a § i kemikalieskattelagen finns en möjlighet till återbetalning av skatt i vissa fall då varor flyttas till ett annat EU-land eller exporteras till tredjeland. För att undvika kringgående är denna möjlighet samordnad med undantagen från skattskyldighet. En vara ska inte kunna undantas från skattskyldighet samtidigt som skatt återbetalas. I dag är regeln formulerad på så sätt att skattskyldigheten inte inträder för en skattepliktig vara som skattskyldighet enligt lagen tidigare inträtt för, såvida inte den skatten har återbetalats enligt 13 a §. Då regeln om undantag nu föreslås ändras så att den inte längre kopplar direkt till skattskyldighetens inträde behöver även samordningen med regeln om återbetalning justeras. Det föreslås därför att det vid bedömningen av om undantaget är tillämpligt inte ska beaktas händelser som inträffat innan ett beslut om att bevilja återbetalning enligt 13 a §.

En situation som normalt beskattas både med dagens regler och med de ovan föreslagna ändringarna är då begagnad elektronik förs in från andra länder eller importeras från tredjeland. Om införseln eller importen görs av en lagerhållare inträder inte någon skattskyldighet vid själva införseln eller importen, men om varan sedan säljs till en icke-lagerhållare kommer skattskyldighet normalt att inträda. Om någon annan aktör för in eller importerar en begagnad vara kommer skattskyldighet normalt att inträda vid införseln eller importen. Regeringen har tidigare bedömt att det även är rimligt att skatt tas ut i dessa fall, eftersom den svenska marknaden då tillförs en vara som innehåller kemikalier (prop. 2017/18:294 s. 81). Utöver detta argument kan även konstateras att ett undantag från skatt på införsel eller import av begagnad elektronik skulle slå mot återbruket av elektronik i Sverige. Om en skattepliktig vara förs in som ny till Sverige eller tillverkas här kommer den normalt att beskattas, vilket påverkar varans pris. Detta påverkar även varans pris som begagnad. Ett högre nypris innebär ett högre pris som begagnad. Det innebär att priset på varor

som har ”blivit begagnade” i Sverige indirekt påverkas av skatten. Om import av begagnade varor från utlandet skulle undantas från skatt skulle priset på dessa varor inte påverkas av skatten, varken direkt eller indirekt. Sådana varor skulle därmed gynnas framför varor som har ”blivit begagnade” i Sverige. Ett system som uppmuntrar till att importera utländska begagnade varor framför att återanvända motsvarande varor som redan finns i Sverige är inte rimligt. Det kan även noteras att de föreslagna förändringarna för avdragssystemet (se avsnitt 3.1) gör det betydligt enklare att få tillräcklig information om kemikalieinnehållet i begagnade produkter för att kunna göra korrekta avdrag. Det bedöms sammantaget inte finnas några skäl att generellt undanta införsel eller import av begagnade varor från skatt. De sedan tidigare föreslagna undantagen är dock tillämpliga även på införsel och import. Detta innebär exempelvis att om ett företag köper in elektronik som i Sverige har ägts av någon annan än en lagerhållare, skickar den till något annat EU-land för reparation och sedan fraktar tillbaka den till Sverige kommer någon skattskyldighet inte att inträda vid införseln.

För varor som har tillverkats innan den 1 juli 2017 blir dock situationen något annorlunda än vad som anges ovan. Med det tidigare föreslagna undantaget kommer en sådan vara som ”blivit begagnad” i Sverige inte att omfattas av skatt. För att inte särbehandla varor som är tillverkade vid samma tidpunkt men befunnit sig i utlandet sedan dess bör därför även de undantas från beskattning. Det föreslås därför ett generellt undantag från beskattning för varor som är tillverkade innan den 1 juli 2017. Undantaget är tillämpligt även på svenska varor, men det kommer där att finnas en betydande överlappning mot övriga undantag.

Lagförslag

Förslagen innebär ändringar i 12 och 13 §§ lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik.

3.3 Ändrade regler för viss import och otillåten införsel

Promemorians förslag: Ett system med schablonbeskattning införs för import och otillåten införsel då det inte av tulldeklarationen går att utläsa en varas nettovikt. Schablonbeloppen ska baseras på de tyngsta varor som normalt förekommer på marknaden inom varje kategori. Om beskattning har skett enligt schablon kan en skattskyldig inom två månader skriftligen inkomma till Tullverket med uppgifter om vikt för att få skatten beräknad enligt ordinarie regler.

Skälen för förslaget: För att kunna beskatta en vara enligt kemikalieskattelagen krävs som ett minimum uppgifter om antal varor, varornas vikt samt varornas KN-nummer. Vid import från tredjeland framgår dessa uppgifter normalt av tulldeklarationen. Vissa typer av tulldeklarationer innehåller dock betydligt färre uppgifter än vad en standardtulldeklaration gör. På grund av ändringar av tullreglerna på EU-nivå, vilka ska vara införda senast den 31 december 2022, kommer

varornas nettovikt vid vissa former av import inte längre att framgå av tulldeklarationen. Detta kommer främst att beröra privatpersoners import. Eftersom skatten baseras på varans nettovikt, d.v.s. varans vikt exklusive emballage, kan vikten inte fastställas genom att väga själva försändelsen. För dessa situationer krävs därför specialregler för att beskattningen ska kunna ske.

En tänkbar lösning skulle kunna vara att den skattskyldige vid import av skattepliktig elektronik där uppgifter om nettovikt inte framgår av tulldeklarationen måste inkomma med en separat deklaration som innehåller uppgifter om nettovikt. Ett sådant förfarande riskerar dock att bli administrativt betungande både för de skattskyldiga och beskattningsmyndigheten. För vissa varukategorier har vikten dessutom i praktiken mycket liten påverkan på beskattningen eftersom nästan alla varor som finns på marknaden väger så mycket att varan beskattas utifrån det maximala skattebeloppet per vara. Exempelvis kommer att de allra flesta TV-apparater att få samma skatt innan avdrag oavsett deras exakta vikt eftersom det maximala skattebeloppet per vara för övrig elektronik innebär att alla varor som väger mer än 2,75 kilogram beskattas lika innan avdrag för kemikalieinnehåll.

Med detta i beaktande skulle en mer lämplig lösning kunna vara att varor vid import där uppgifter om nettovikt inte framgår av tulldeklarationen beskattas utifrån schablonbelopp per vara. Den skattskyldige kan sedan, om den anser att schablonen inte ger ett rättvist resultat, inkomma med uppgifter om vikt till beskattningsmyndigheten och få skatten beräknad utifrån dessa. Ett liknande system finns i dag i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. avseende privatpersoners import av alkohol, tobak och nikotinprodukter i vissa fall. Fördelen med ett sådant system är att den skattskyldige inte behöver inkomma med några ytterligare uppgifter om den är nöjd med resultatet av schablonbeskattningen samtidigt som det fortfarande finns en möjlighet för den skattskyldige att få skatten beräknad utifrån den faktiska vikten på varan. Ett sådant system bedöms utgöra en lämplig avvägning mellan att hålla nere administrationen och bibehålla exaktheten.

Utgångspunkten för schablonbeloppen är att de ska motsvara den skatt som varan hade fått om uppgifter om vikt hade funnits. Schablonen ska dock inte utgöra ett sätt att kringgå skatten. Eftersom den skattskyldige i praktiken kan välja om schablonen eller den faktiska vikten ska användas kan den välja att skatten ska beräknas utifrån vikt i de fall varan väger mindre än vad schablonen har baserats på. Det är dock osannolikt att en skattskyldig skulle välja att få skatten beräknad utifrån faktisk vikt om varan väger mer. Schablonbeloppen bör därför baseras på de tyngsta varor som normalt förekommer på marknaden inom varje kategori. Utifrån liknande resonemang bör schablonbeloppen baseras på en vara som inte medges skatteavdrag. Om den skattskyldige har uppgifter om att varans kemikalieinnehåll medför rätt till skatteavdrag kan den i samband med att den inkommer med uppgifter om nettovikt och begär omprövning, även begära avdrag.

Att kräva att den skattskyldige direkt då skattskyldigheten inträder ska avgöra om den vill inkomma med uppgifter om vikt eller om skatten ska beräknas enligt schablon skulle medföra vissa praktiska problem. I de aktuella situationerna är den skattskyldige normalt inte personligen

inblandad i vare sig deklarationen eller transporten. Det skulle därför vara svårt att ta reda på den skattskyldiges åsikt direkt då skattskyldigheten inträder. Eftersom den skattskyldige i de aktuella situationerna normalt inte yrkesmässigt handlar med elektronik är det också rimligt att den ges en viss tid att överväga om den vill inkomma med uppgifter om vikt på varan eller acceptera schablonbeskattningen. Att låta frågan om hur skatten ska beräknas vara öppen alltför länge kan dock innebära en stor osäkerhet kring beskattningen. Den skattskyldige bör därför få två månader på sig att bestämma om skatt ska beräknas enligt schablon eller faktisk vikt. En begäran om att beräkning ska ske enligt faktisk vikt bör vara skriftlig och bör, i likhet med beslutet om skatt för importen, hanteras av Tullverket. Det nya beslutet bör ske genom omprövning av det tidigare.

Sammantaget föreslås att beskattning vid import då det inte av tulldeklarationen går att utläsa en varas nettovikt ska ske utifrån ett schablonbelopp per vara. Schablonbeloppen ska baseras på de tyngsta varor som normalt förekommer på marknaden inom varje kategori. Om beskattning har skett enligt schablon kan en skattskyldig inom två månader skriftligen inkomma till Tullverket med uppgifter om nettovikten för att få skatten beräknad enligt ordinarie regler.

Kemikalieskatten räknas årligen om utifrån förändringar i konsumentprisindex (KPI). I promemorian BNP-indexering av skatterna på kemikalier i viss elektronik och på avfallsförbränning (Fi2021/04051) föreslås att omräkning av kemikalieskatten utöver KPI-förändringar även ska ske med beaktande av utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) genom ett tillägg med två procentenheter till förändringen i KPI. Eftersom schablonbeloppen är tänkta att spegla de ordinarie skattebeloppen föreslås att de ska indexeras på samma sätt. Beloppen föreslås även justeras så att de speglar de ändrade skattebelopp som anges i avsnitt 3.1. Eftersom de faktiska förändringarna i KPI ännu inte är kända beräknas schablonerna med hjälp av prognoser över framtida utveckling av KPI. De föreslagna schablonbeloppen kan därför komma att justeras utifrån nya prognoser för KPI-utvecklingen.

I prop. 2021/22:61 föreslås vissa ändringar av definitionen för import, vilka bl.a. innebär att införsel av varor från tredjeland delas in i två kategorier, ”import” och ”otillåten införsel”. Dessa regler föreslås träda i kraft den 13 februari 2023. Reglerna om schablonbeskattning kommer då att omfatta både import och otillåten införsel.

Lagförslag

Förslagen innebär att det införs tre nya paragrafer, 7 a, 7 b och 15 c §§, i lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik.

3.4 Hänvisning till KN-nummer

Promemorians förslag: Hänvisningen till KN-nummer uppdateras till den version som gällde den 1 januari 2022. Vissa KN-nummer som omfattas av skatten uppdateras till närmast motsvarande nummer i den nya versionen.

Skälen för förslaget: Skattepliktiga varor identifieras i dag genom s.k. KN-nummer. KN står för ”Kombinerade nomenklaturen” och är ett EU-gemensamt system på tullområdet som delar in varor i olika kategorier. I likhet med de flesta andra skatter är det en statisk hänvisning, d.v.s. en hänvisning en viss given lydelse. Det innebär att ändringar på tullområdet inte påverkar vilka varor som är skattepliktiga. I dag avser hänvisningen den version som gällde den 1 januari 2015. Eftersom det sedan dess har skett vissa förändringar av KN-nummer kan det i undantagsfall inträffa att en vara tillhör ett KN-nummer enligt versionen från 1 januari 2015 men ett annat KN-nummer enligt den nuvarande versionen, vilken tillämpas i tullsammanhang. För att undvika att en vara klassificeras olika i skatte- och tullsammanhang föreslås att hänvisningen till KN-nummer uppdateras till lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1832, vilket är den version som gällde den 1 januari 2022.

Fyra av de KN-nummer som omfattas av lagen, 8517 12, 8519 50, 8528 41 och 8528 51, finns inte i den version som gällde den 1 januari 2022. Nummer 8517 12 omfattar mobiltelefoner och har ersatts av 8517 13 och 8517 14. Det föreslås därför att KN-numret för skatten ändras från 8517 12 till 8517 13 och 8517 14. Nummer 8519 50 omfattar telefonsvarare. De ingår numera i nummer 8519 81, som redan omfattas av skatten. Det föreslås därför att nummer 8519 50 utgår. Numren 8528 41 och 8528 51 omfattar olika typer av datorskärmar. 8528 41 har ersatts med 8528 42, vilket gör att även KN-numret för skatten behöver uppdateras. För nummer 8528 51 finns ingen direkt motsvarighet på sexsiffrig nivå. Närmast motsvarande sexsiffriga nummer bedöms vara 8528 52. Det föreslås därför att KN-nummer 8528 41 och 8528 51 i skatten ersätts med 8528 42 respektive 8528 52.

Lagförslag

Förslagen innebär ändringar i 1, 3 och 7 a §§ lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik.

3.5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Ändringarna avseende beskattning av viss import och otillåten införsel ska träda i kraft den 31 december 2022. Övriga ändringar ska träda i kraft den 1 juli 2023. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget: Som nämnts i avsnitt 3.3 ska de ändringar i tullreglerna som medför att uppgift om nettovikt i vissa fall inte längre kommer att finnas i tulldeklarationerna vara införda senast den 31 december 2022. De ändrade reglerna för import måste alltså vara införda senast detta datum. För att ge Tullverket och de skattskyldiga så lång tid som möjligt på sig att förbereda förändringen bör reglerna dock inte träda i kraft tidigare. Det föreslås därför att ändringarna avseende beskattning av viss import och otillåten införsel (avsnitt 3.3) ska träda i kraft den 31 december 2022.

För övriga ändringar finns det ingen tidpunkt då de måste vara införda. Att ändringarna avser förenklingar i systemet talar för att de bör träda i kraft så snart som möjligt. Samtidigt bör både myndigheter och de skattskyldiga få tillräcklig tid på sig att anpassa sig till det nya systemet. Det föreslås därför att ändringarna om ett enklare avdragssystem (avsnitt 3.1), tydligare och enklare regler för begagnade varor (avsnitt 3.2) och hänvisningar till KN-nummer (avsnitt 3.4) ska träda i kraft den 1 juli 2023.

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagetts effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Eftersom de faktiska förändringarna i KPI ännu inte är kända beräknas de skattebelopp som ska sänkas med hjälp av prognoser över framtida utveckling av KPI. De föreslagna skattebeloppen kan därför komma att justeras utifrån nya prognoser för KPI-utvecklingen.

Syfte och alternativa lösningar

Ett enklare avdragssystem

Syftet med det föreslagna avdragssystemet är främst att förenkla administrationen, både för de skattskyldiga och beskattningsmyndigheterna. Detta bedöms i sin tur kunna ha positiva effekter även på skattens styreffekt, eftersom det gör det lättare för de skattskyldiga att få den information som krävs för att få rätt avdrag och lättare för myndigheterna att kontrollera avdragen. Varor bör därför i praktiken få det avdrag de har rätt till enligt lagstiftningen i större utsträckning. En alternativ lösning hade varit att genomföra det förslag som utvärderingen presenterade. Effekterna av det redogörs för i avsnitt 3.1. En annan alternativ lösning är att enbart rätta de fel som utvärderingen hittade i bilagan, men i övrigt inte genomföra några förändringar. Det skulle medföra att skattens effekter blir liknande som i dag.

Tydligare och enklare regler för begagnade varor

Syftet med de föreslagna förändringarna är främst att de varor som i dag är undantagna beskattning i lagtexten verkligen blir undantagna i

praktiken. Det har även skett en viss utvidgning av undantaget. Ett annat syfte är att reglerna ska bli enklare att förstå och tillämpa. En alternativ lösning hade varit att behålla reglerna som de ser ut i dag. Eftersom det i debatten kring kemikalieskatten synes förekomma en del missuppfattningar kring vad som ska bevisas och vilka beviskrav som ställs har detta dock bedömts inte vara lämpligt.

Ändrade regler för viss import och otillåten införsel

På grund av ändringar av tullreglerna på EU-nivå kommer varors nettovikt vid vissa former av import i framtiden inte längre att framgå av tulldeklarationen. Syftet med de föreslagna ändringarna är att kunna hantera beskattningen vid sådan import utan att öka administrationen. En alternativ lösning skulle vara att skatten i dessa fall skulle deklarerars i en separat deklaration. Ett sådant system riskerar dock att bli administrativt betungande och sammantaget vara sämre än det föreslagna systemet. En annan alternativ lösning skulle vara att Tullverket eller transportören öppnade alla försändelser i de aktuella fallen och vägde dem manuellt. Det bedöms dock vara olämpligt, inte minst på grund av den kraftigt ökade administration det skulle medföra.

Hänvisning till KN-nummer

Syftet med ändringen är att underlätta hanteringen genom att samma KN-nummer i större utsträckning kan användas vid beskattning och i tullsammanhang. En alternativ lösning är att behålla den nuvarande hänvisningen till de KN-nummer som gällde 2015. Även om historiska data för KN-nummer normalt finns tillgängliga bedöms det underlätta hanteringen både för myndigheterna och de skattskyldiga om numren uppdateras.

Offentligfinansiella effekter

Ett enklare avdragssystem

Förslaget innebär att kemikalieskattens avdragssystem förenklas så att rätten till avdrag enbart påverkas av om varan innehåller brom, klor eller fosfor och inte om det är reaktivt eller additivt tillsatt. Uppgifter om ett ämne är additivt eller reaktivt tillsatt kommer därför inte att behövas med förslaget. Den bilaga till lagen som i dag beskriver om vissa vanligen förekommande ämnen normalt tillsätts additivt eller reaktivt tas bort. Varor som inte innehåller brom eller klor medges avdrag med 50 procent medan varor som därutöver inte heller innehåller fosfor medges avdrag med 95 procent.

Förslaget bedöms medföra att andelen avdrag kommer påverkas i viss utsträckning, men i vilken utsträckning är mycket svårt att bedöma. För att kunna göra en bedömning behövs uppgifter om brom, klor och fosfor tillsatts additivt eller reaktivt i de elektronikvaror som i dag betalar kemikalieskatt. I dag medges avdrag med 50 procent om en vara inte innehåller additivt brom eller klor, men varan kan fortfarande innehålla antingen reaktivt tillsatt brom eller klor eller additivt fosfor. Utifrån uppgifter från Skatteverket kan en bedömning göras över hur stor andel

avdrag som i dag görs med 50 procent, vilket kan ge en indikation över de volymer som medges avdrag för avsaknad av additivt tillsatt brom och klor. Det finns dock inga uppgifter över hur kemikalieinnehållet i de varor som medges 50 procent avdrag fördelar sig mellan å ena sidan reaktivt brom eller klor och å andra sidan additivt fosfor. Med det föreslagna systemet kommer varor som innehåller (reaktivt) brom eller klor inte att medges något avdrag, medan de varor som innehåller (additivt) fosfor fortsatt kommer att medges 50 procent avdrag. För att veta hur stor andel som kommer ha rätt till avdrag med 50 procent med förslaget hade således uppgifter om fördelningen mellan brom/klor och fosfor behövts. Dessa uppgifter har inte varit möjliga att få fram. I Kemikalieinspektionens och Skatteverkets utvärdering gjordes analyser över innehåll av klorerade-, bromerade och fosforinnehållande ämnen i några elektronikprodukter. I analyserna gjordes även en bedömning av om ämnena tillsats additivt eller reaktivt. Analyserna ger en viss indikation över om ämnet är additivt eller reaktivt tillsatt, men eftersom ämnena i endast två olika produktgrupper undersöktes (mikrovågsugnar och bärbara datorer) är det svårt att dra några generella slutsatser för alla varugrupper som omfattas av kemikalieskatten.

Om ett antagande görs att 20 procent av de volymer som i dag medges avdrag med 50 procent innehåller reaktivt brom och klor skulle det innebära att storleken på dessa avdrag minskar med 20 procent. Det skulle innebära att nettoskatteintäkterna skulle öka.

För att medges avdrag med 90 procent krävs i dag att varorna, förutom att de inte innehåller brom eller klor (varken additivt eller reaktivt), inte innehåller additivt fosfor. Det innebär att en vara som medges 90 procent avdrag inte får innehålla varken brom, klor eller additivt tillsatt fosfor, men den kan innehålla reaktivt tillsatt fosfor. Med förslaget kommer som beskrivits ovan varan att medges avdrag med 95 procent i stället för 90 procent om den varken innehåller brom, klor eller fosfor, oavsett hur det är tillsatt. För att kunna bedöma effekterna av förslaget hade uppgifter över hur stora volymer av de varor som i dag medges 90 procent avdrag som innehåller reaktivt tillsatt fosfor behövts. Som beskrivits ovan har det varit svårt att få fram uppgifter om ämnena är additivt eller reaktivt tillsatta. I Kemikalieinspektionens och Skatteverkets utvärdering identifierades inget reaktivt tillsatt fosfor i några av analyserna, men eftersom det var ett begränsat urval av produkter är det svårt att dra några generella slutsatser för alla varugrupper som omfattas av kemikalieskatten. Utifrån uppgifter från Skatteverket kan en bedömning göras gällande andelen som medges avdrag med 90 procent i dag, men ett antagande behöver göras gällande förekomsten av reaktivt tillsatt fosfor.

Vid ett antagande att det är mindre vanligt att fosfor är reaktivt tillsatt i de elektronikvaror som omfattas av skatten och att endast 10 procent av varorna innehåller reaktivt tillsatt fosfor, skulle andelen som i dag medges avdrag med 90 procent minska med 10 procent. Förslaget innebär samtidigt att avdrag ska medges med 95 procent av skatten i stället för 90 procent, vilket innebär att storleken på avdragen ökar. Den ena effekten ökar nettoskatteintäkterna medan den andra minskar dem.

Förslaget om ett enklare avdragssystem föreslås i första hand för att det ska bli en förenkling för de företag som hanterar skatten och utgångspunkten är att det inte ska uppstå någon offentligfinansiell effekt.

Med antaganden som beskrivits ovan skulle nettoskatteintäkterna dock öka. I förslaget ingår emellertid även justeringar av skattesatserna, och nivåerna på dessa har valts utifrån en ambition att de sammantagna intäkterna från kemikalieskatten ska hållas så gott som oförändrade.

En uppskattning behöver därför göras över de beräknade kemikalieskatteintäkterna år 2023 när förslaget föreslås träda i kraft. Med hjälp av uppgifter från Skatteverket över skatteintäkter från kemikalieskatten och utifrån uppgifter om bl.a. prognostiserad utveckling av den allmänna prisnivån (KPI) samt med beaktande av utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) med två procentenheter för att ta hänsyn till förslaget att kemikalieskatten ska BNP-indexeras (se promemorian BNP-indexering av skatterna på kemikalier i viss elektronik och på avfallsförbränning [Fi2021/04051]), kan en sådan uppskattning göras. Kemikalieskatteintäkter och avdrag som avser år 2020 skrivs fram till år 2023 och skattesatserna beräknas justerade för KPI- och BNP-utveckling. På så sätt kan andelen avdrag beräknas för 2023 och sedan en uppskattning göras över vilka skattenivåer som skulle behövas för att ge de prognostiserade nettoskatteintäkterna för 2023. Taknivån i skatten justeras nedåt något för att även varor som i dag slår i taket ska omfattas. Det finns stora osäkerheter i dessa beräkningar eftersom de bygger dels på vilket antagande som görs om förändringar i avdragen som en följd av den föreslagna förenklingen i avdragssystemet, dels på KPI-utvecklingen eftersom de utgör en del i framskrivningen av nuvarande skattesatser och beräknade skatteintäkter. I tabellen nedan beskrivs de skattesatser som beräknas ge de prognostiserade skatteintäkterna 2023.

Tabell 4.1 Skattesatser 2023 – KPI- och BNP-justerade jämfört med föreslagna skattesatser

Kronor

	Skattesatser 2023 (KPI- och BNP-justerade)	Skattesatser 2023 - förslag
Tak	477*	470
Vitvaror	12*	11
Övrig elektronik	173*	154

Källa: Skatteverket och egna beräkningar

* Skattesatserna är en uppskattning utifrån prognosticerad KPI-utveckling

Förslaget innebär en sänkning i skatten på vitvaror från 12 till 11 kronor och en sänkning i skatten på övrig elektronik från 173 till 154 kronor. Detta innebär en sänkning i skatten med omkring 10 procent för respektive kategori. Taket sänks från 477 till 470 kronor vilket är en sänkning med omkring 1,5 procent. Förändringarna bedöms innebära en negativ offentligfinansiell effekt. För 2023 uppstår en negativ nettoeffekt på omkring 16 miljoner kronor (halvårseffekt) och för 2024 en negativ nettoeffekt på omkring 31 miljoner kronor.

Tabell 4.2 Offentligfinansiell effekt

Miljoner kronor, fasta priser och baser

	Effekt från	Brutto- effekt	Netto- effekt	Netto- effekt	Netto- effekt	Varaktigt effekt
		2023	2023	2024	2025	
Ett enklare avdragssystem	2023-07-01	-14	-16	-31	-27	-27

Källa: Skatteverket och egna beräkningar

Tydligare och enklare regler för begagnade varor

Förslaget gällande begagnade varor syftar till att tydliggöra och förenkla vad som gäller vid hanteringen av begagnade varor. Förslaget innebär även att varor som tillverkades före 1 juli 2017 undantas från beskattning. Förändringarna innebär att det blir tydligare när skatt ska undantas för begagnade varor samt att äldre varor undantas beskattning i större omfattning.

Förtydligandet förväntas leda till att tillämpningen i praktiken blir mer lik så som den har varit i lagtexten, där begagnade varor i de flesta fall inte ska beskattas. Det kan innebära att aktörer som tidigare betalat in kemikalieskatt, men som enligt lagtexten egentligen inte hade behövt göra det, med förtydligandet inte kommer att betala kemikalieskatt. Det uppstår dock inte någon offentligfinansiell effekt i detta fall eftersom skatt egentligen inte skulle ha betalats. Redan med nuvarande regler har aktörer rätt att begära omprövning av skattebeslut och om det skulle visa sig att skattskyldighet inte skulle ha inträtt har de rätt till återbetalning. Förslaget i denna del bedöms därmed inte leda till någon offentligfinansiell effekt.

Det är svårt att bedöma hur många varor som tillverkats innan 2017 och som med förslaget kommer att kunna säljas vidare utan att beskattas. Det är även svårt att bedöma hur många av dessa varor som skattskyldighet har inträtt för och som därför är undantagna redan med nuvarande lagstiftning. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 och varor som undantas från beskattning kommer då att kunna vara sex år eller äldre. För många elektronikprodukter kan det anses vara en lång tid ur vidareförsäljningsperspektiv. För vissa elektronikprodukter som är mindre känsliga för att anses föråldrade kan däremot undantaget bli tillämpligt. Det bedöms dock vara i en mindre omfattning. Förslaget bedöms därmed endast innebära en försumbar offentligfinansiell effekt.

Ändrade regler för viss import och otillåten införsel

Sammantaget bedöms under 2021 cirka 5 miljoner kronor ha betalats i skatt av privatpersoner vid privatimport. En övergång till en schablonmässig beskattning vid import som huvudregel förväntas medföra att skatten per vara som utgångspunkt normalt blir högre då schablonbeloppen är högre än de genomsnittliga ordinarie skattebeloppen för berörda varor. I dessa fall är det samtidigt möjligt för den enskilde att själv inkomma med uppgifter som möjliggör att skatten beräknas i enlighet med att ordinarie regler. Sammantaget förväntas därför påverkan på de offentligfinansiella intäkterna vara begränsad.

Hänvisning till KN-nummer

Förslaget bedöms inte medföra några offentligfinansiella effekter.

Effekter för företagen

Syftet med förslaget om förenklingar i avdragssystemet är att det just ska bli enklare för företag att göra avdrag. Som beskrivits ovan kan det ibland vara svårt för skattskyldiga att få information om det exakta kemikalieinnehållet i en vara, vilket kan försvåra möjligheterna att göra de avdrag som de eventuellt skulle ha rätt till. Förslaget kan initialt, i likhet med alla regeländringar, innebära en viss ökad administration för att sätta sig in i de nya reglerna. Effekterna på sikt kommer att variera mellan olika företag. För företag som i dag får uppgifter om kemikalieinnehåll från tillverkarna kommer förslaget inte att medföra några större förändringar eftersom tillverkarnas uppgifter kommer att kunna användas på samma sätt även med de nya reglerna. Det blir dock betydligt enklare för företagen att själva kontrollera en tillverkares uppgifter, vilket minskar administrationen. För företag som i dag inte kan få uppgifter från tillverkaren, vilket kan vara fallet för mindre företag, kommer förändringen att medföra en kraftig minskning av administrationen för att få fram korrekta uppgifter. För företag som i dag väljer att inte skaffa uppgifter om kemikalieinnehåll på grund av att det är för administrativt krångligt kommer förslaget att innebära ökade möjligheter att få de skatteavdrag de har rätt till.

I Kemikalieinspektionens och Skatteverkets utvärdering gjordes en mindre undersökning över företagens uppfattning av administrationens omfattning generellt och där framkom att det fanns en stor variation mellan olika företag. Undersökningen var visserligen i begränsad omfattning och urvalsstorleken för liten för att några generella slutsatser ska kunna dras, men informationen som framkommit kan ge en viss indikation om hur företag upplever administrationen av kemikalieskatten. Gällande tidsåtgången för att bedöma kemikalieinnehållet i nya varor framkom att det varit svårt att uppskatta, men uppskattningsvis varierar den mellan noll och 80 timmar. Det innebär en kostnad på mellan noll och 33 000 kronor enligt utvärderingen. För de företag som behöver avsätta mycket tid för att få fram information kring kemikalieinnehållet kan det även påverka vilket sortiment företaget kan erbjuda. De har inte möjlighet att byta sortiment lika ofta eftersom det tar tid att få fram uppgifter om kemikalieinnehåll i nya varor, vilket kan vara en konkurrensnackdel. Förslaget om förenklingar i avdragssystemet borde öka möjligheterna att byta sortiment eftersom tidsåtgången att få fram information kring kemikalieinnehåll minskar. Det borde således vara en konkurrensfördel för de företag som i dag behövt begränsa sitt sortiment.

Skattesatserna räknas årligen om för att ta hänsyn till KPI och föreslås framöver även räknas om med BNP (se promemorian BNP-indexering av skatterna på kemikalier i viss elektronik och på avfallsförbränning [Fi2021/04051]). Nya skattesatser gäller därför fr.o.m. den 1 januari varje år. Förslaget i denna promemoria föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 och innebär att nya skattesatser kommer att gälla från det datumet. Skattskyldiga kommer därmed att behöva administrera två ändringar under ett år. Det kan komma att innebära viss tillfällig ökning i

administration för de skattskyldiga. Hur mycket tid ändringarna tar i anspråk beror bl.a. företagens storlek, på hur kemikalieskatten hanteras och vilka interna system som behöver ändras. Vissa företag kan behöva avsätta en del tid för att uppdatera och ändra i alla system vid ändrade skattesatser. I undersökningen framkom att ett av de upplevda problemen med skatten var att den ändras relativt ofta och att det skapar merarbete.

Alla skattskyldiga som betalar kemikalieskatt kommer att påverkas av ändringarna. Det fanns i början av 2020 totalt omkring 750 aktörer som deklarerade kemikalieskatt enligt utvärderingen. Det inkluderar godkända lagerhållare som var flest till antal (603 stycken), registrerade mottagare (82 stycken) och aktörer som deklarerade per händelse (65 stycken). Lagerhållare betalade in den största andelen av kemikalieskatten. Den största andelen av godkända lagerhållare och registrerade mottagare, omkring 65 procent, fanns år 2019 inom detalj- och partihandeln, omkring 20 procent fanns inom service och tjänster (som bl.a. information, kommunikation, uthyrning och utbildning) och knappt 15 procent inom tillverkningsindustri inklusive bygg enligt utvärderingen. Under hösten 2020 tillkom även en ny kategori skattskyldiga, registrerade EU-handlare. Den bedöms främst bestå av utländska företag inom detaljhandeln.

Effekter för enskilda och offentlig sektor

Som en följd av den ändring som föreslogs i vårändringsbudgeten för 2020 (prop. 2019/20:99 avsnitt 5.2) kan enskilda konsumenter som köper skattepliktig elektronik från tredjeland, förutom tull och mervärdesskatt, även bli skyldiga att betala kemikalieskatt fr.o.m. den 1 oktober 2020. Det bedömdes vid införandet innebära en viss ökad administration för de enskilda konsumenterna eller deras ombud. Sammantaget bedömer Tullverket att drygt 5 miljoner kronor i kemikalieskatt betalades in av privatpersoner på detta sätt under 2021. Det för varor som sammantaget vägde ca 85 ton och med ett värde på drygt 72 miljoner kronor. Totalt handlar det om drygt 23 000 ärenden som Tullverket har hanterat under 2021. Främst handlar det om privatimport av elektronik från Kina. Det är i första hand fråga om datorer, mobiltelefoner och mindre hushållsapparater, dvs. övrig elektronik, som importeras av enskilda konsumenter. Privatimport av vitvaror är mindre vanligt. I genomsnitt uppgår skattebeloppet per köptillfälle för elektronikvaror till 243 kronor. Hanteringen av dessa ärenden påverkas av att beskattning av privatimport inte längre kan ske baserat på tulldeklarationen. Förslaget att i stället beräkna skatten utifrån schablonbelopp innebär en förenklad hantering så länge som schablonmetoden tillämpas. Om den enskilde vill få skatten beräknad enligt de ordinarie reglerna måste dock denne själv inkomma med uppgifter om vikt och eventuellt kemikalieinnehåll, vilket innebär en något ökad administration för dessa konsumenter jämfört med tidigare. Bedömningen är dock att schablonmetoden kommer att tillämpas i majoriteten av ärendena, varför den sammantagna påverkan som regeländringen medför för enskilda konsumenters administrativa börda förväntas vara begränsad.

Förslaget bedöms inte påverka offentlig sektor.

Effekter för hälsa och miljö

Som angavs i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.16.5) och i vårändringsbudget för 2019 (prop. 2018/19:99, avsnitt 5.8.4) förväntas kemikalieskatten innebära att försäljningen av viss elektronik minskar samtidigt som andelen av viss elektronik som säljs med lägre andel skadliga flamskyddsmedel ökar. Förslaget innebär förenklingar och förtydliganden som bedöms leda till att fler aktörer som betalar kemikalieskatt har möjlighet att bedöma kemikalieinnehållet i en vara och därmed lättare kan hantera skatten. Detta skulle kunna leda till att aktörer får ökad kännedom om kemikalieinnehållet i varorna, vilket i praktiken skulle kunna leda till en förbättrad styreffekt. Om styreffekten förbättras och leder till att användning av skadliga flamskyddsmedel och övriga farliga ämnen som denna typ av elektronik kan innehålla minskar något, skulle det kunna bidra till att färre drabbas av sjukdomar och skador relaterade till denna typ av kemikalier och förstärka de hälsomässiga vinsterna.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

De föreslagna ändringarna innebär en viss ökad administration under ikraftträdandeåret för Skatteverket. Framför allt innebär delarna om förenklingar i avdragssystemet, tydligare och enklare regler för begagnade varor samt hänvisningar till KN-nummer att Skatteverket behöver uppdatera både intern och extern information samt deklarationsblanketter. Åtgärderna ingår i den anpassning som årligen görs på grund av ny eller förändrad lagstiftning och eventuella ökade kostnader ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. På sikt bedöms förslaget innebära något minskad administration eftersom ändringarna syftar till att förenkla för företagen. Därmed belastas Skatteverket något mindre. Om de skattskyldiga i större utsträckning lämnar korrekta uppgifter från början minskar även det Skatteverkets kostnader. Slutligen blir även Skatteverkets kontroll enklare.

Förslaget gällande ändrade regler för viss import och otillåten införsel innebär en viss ökad administration för Tullverket. Ändringarna är en följd av de ändringar av tullregler som görs på EU-nivå och där varornas nettovikt vid vissa former av import inte längre kommer att framgå av tulldeklarationen. Tullverket behöver uppdatera både intern och extern information ikraftträdandeåret. Det kan hända att det även fortsättningsvis blir en viss ökad administration beroende på om privatpersoner vid import kommer att välja att lämna in manuella uppgifter om varans vikt och inte använda schablonen. Det är svårt att avgöra i vilken utsträckning det kommer att ske, men det är troligt att det kommer innebära en viss ökad administration för Tullverket. Sett till Tullverkets verksamhet i stort bedöms dock ökningen vara försumbar. I utvärderingen uppskattades Tullverkets administrativa kostnader för hanteringen av kemikalieskatten till 0,76 miljoner kronor 2019. Dessa kostnader kan komma att öka något med förslaget men ska hanteras inom Tullverkets befintliga ekonomiska ramar.

Det enklare avdragssystemet skulle kunna påverka måltillströmningen till allmänna förvaltningsdomstolar. Att det blir enklare att få rätt avdrag borde innebära att färre skattskyldiga väljer att överklaga

beskattningsmyndigheternas beslut. Myndigheternas ökade kontrollmöjligheter skulle dock kunna påverka antalet mål i motsatt riktning, eftersom fler kontroller kan leda till fler överklaganden. De tydligare reglerna för begagnade varor skulle kunna leda till en viss minskning av antalet mål eftersom det blir tydligare vad som gäller och färre skattskyldiga väljer att överklaga. Övriga förslag bedöms inte påverka de allmänna förvaltningsdomstolarna. Det kan noteras att det enligt nuvarande regler finns ytterst få mål som avser kemikalieskattelagen. Sammantaget bedöms påverkan på de allmänna förvaltningsdomstolarnas kostnader vara försumbar sett till verksamheterna som helhet. Eventuella tillkommande kostnader ska därför hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Kemikalieskattelagen bedömdes vid införandet vara förenlig med EU-rätten. De nu föreslagna ändringarna avser främst att underlätta administrationen av skatten. De skiljer generellt inte på svenska och utländska aktörer. I de föreslagna reglerna för begagnade varor hänvisas till vissa händelser som ska ha inträffat i Sverige. Dessa sammanfaller dock normalt med skattskyldighetens inträde. Det är alltså inte fråga om en skillnad mellan svenska och utländska varor, utan mellan beskattade och obeskattade varor. För varor tillverkade innan den 1 juli 2017, då varans hantering i Sverige i vissa fall inte motsvaras av att skattskyldighet har inträtt, föreslås ett generellt undantag även för varor som aldrig har befunnit sig i Sverige. I de föreslagna reglerna för import i vissa fall kommer utländska varor att beskattas utifrån en schablon, snarare än faktiska uppgifter. Detta beror dock på att uppgifterna i dessa fall saknas i tulldeklarationen. Den skattskyldige har också möjlighet att inkomma med de saknade uppgifterna och då få varorna behandlade på samma sätt som svenska varor. Sammantaget bedöms de föreslagna ändringarna vara förenliga med EU-rätten. I samband med införandet av kemikalieskattelagen anmäldes den som en teknisk föreskrift enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Även de nu föreslagna ändringarna bedöms behöva anmälas.

Övriga effekter

Syftet med förslaget är att förenkla och förtydliga delar i kemikalieskatten samtidigt som den offentligfinansiella effekten inte ska påverkas nämnvärt. Förslaget bedöms därför inte påverka sysselsättning eller den ekonomiska jämställdheten. Förslaget bedöms inte heller få några fördelningsmässiga effekter.

5 Författningskommentar

5.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik

7 a §

Om det när skattskyldighet inträder enligt 12 § 4 inte går att utläsa en varas nettovikt av en tulldeklaration, ska skatt i stället för vad som anges i 3 § andra–fjärde styckena och 4–7 §§ tas ut med följande belopp:

- KN-nr 8471 30: 425 kr/vara*
- KN-nr 8508 11: 84 kr/vara*
- KN-nr 8516 50: 204 kr/vara*
- KN-nr 8517 11 eller 8527 12: 85 kr/vara*
- KN-nr 8517 12: 41 kr/vara*
- KN-nr 8517 18, 8519 50, 8521 90, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 eller 8527 99: 170 kr/vara*
- KN-nr 8517 62: 148 kr/vara*
- KN-nr 8519 81, 8519 89 eller 8521 10: 340 kr/vara*
- KN-nr 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30, 8418 40, 8422 11, 8450 11, 8450 12, 8450 19, 8451 21, 8471 41, 8471 49, 8516 60, 8519 30, 8528 41, 8528 49, 8528 51, 8528 59, 8528 71, 8528 72, 8528 73 eller 9504 50: 469 kr/vara.*

Paragrafen är ny och reglerar beskattning vid import när uppgift om en skattepliktig varas nettovikt inte framgår av en tulldeklaration.

Situationen kan uppkomma dels om det inte finns någon tulldeklaration, dels om tulldeklarationen inte innehåller uppgifter om nettovikt. I sådana fall ska skatten inte beräknas enligt 3 § andra–fjärde styckena och 4–7 §, utan i stället tas ut enligt de skattebelopp som anges i paragrafen. Att skatt inte ska beräknas enligt 3 § andra–fjärde styckena och 4–7 § innebär att beskattning inte längre sker utifrån varornas vikt, samt att reglerna om avdrag inte är tillämpliga. Om den skattskyldige vill göra avdrag på grund av varans kemikalieinnehåll måste den begära att skatten ska beräknas utifrån vanliga regler, se kommentaren till 15 c §. Skattebeloppen i paragrafen är angivna per vara.

Övervägandena finns i avsnitt 3.3.

7 b §

För kalenderåret 2023 och efterföljande kalenderår ska skatt som tas ut enligt 7 a § betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i den paragrafen angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2021 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Beloppen enligt första stycket avrundas till hela kronor.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

Paragrafen är ny och reglerar årlig omräkning av schablonbeloppen i 7 a §.

Omräkningen sker genom att schablonbeloppen i lagen justeras utifrån skillnaden mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2021 med ett årligt tillägg av två

procentenheter. Detta innebär att omräkningen sker enligt samma grunder som de ordinarie skattebeloppen (jfr förslaget i promemorian BNP-indexering av skatterna på kemikalier i viss elektronik och på avfallsförbränning). Reglerna för omräkning av de ordinarie skattebeloppen finns i 3 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.3.

15 c §

Om en skattskyldig som har fått skatten beslutad enligt 7 a § inom två månader från den tidpunkt då han eller hon har tagit del av beslutet om skatt till Tullverket skriftligen inkommer med uppgifter om de skattepliktiga varornas nettovikt, ska Tullverket ompröva sitt tidigare beslut. Skatten ska i så fall beräknas utifrån vad som anges i 3–7 §§.

Paragrafen är ny och reglerar möjligheten för den skattskyldige att få skatten beräknad enligt ordinarie regler när 7 a § har tillämpats.

Om en skattskyldig har fått skatten beslutad enligt 7 a § har han eller hon möjlighet att inom två månader från den tidpunkt då han eller hon har tagit del av beslutet om skatt till Tullverket skriftligen inkomma med uppgifter om de skattepliktiga varornas nettovikt. Tullverket ska då ompröva det tidigare beslutet. Skatten ska i så fall beräknas utifrån vad som anges i 3–7 §§, vilket innebär att skatten ska beräknas utifrån varans vikt och att den skattskyldige har möjlighet att göra avdrag baserat på varans kemikalieinnehåll. Omprövningen innebär att det nya beslutet ersätter det tidigare. Det nya beslutet kan överklagas enligt de sedvanliga reglerna för överklagande av omprövade beslut i tullagen (2016:253).

När det nya beslutet har fattats finns det inte längre någon möjlighet att återgå till beskattning enligt schablon. Vid en eventuell ytterligare omprövning ska skatten i sådant fall beräknas enligt de ordinarie reglerna. Omvänt gäller att om den skattskyldige inte inom två månader från det att han eller hon tog del av beslutet om schablonbeskattning skriftligen har inkommit med uppgifter om de skattepliktiga varornas nettovikt finns det inte längre någon möjlighet att beräkna skatten utifrån de ordinarie reglerna. Det är exempelvis då inte längre möjligt att vid en omprövning pröva om den skattskyldige har rätt till avdrag på grund av varans kemikalieinnehåll.

Övervägandena finns i avsnitt 3.3.

5.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik

1 §

Skatt ska betalas till staten enligt denna lag för sådan elektronik som anges i 3 §.

Till staten ska det också betalas sådan tilläggsavgift som avses i 8 a §.

Lagens hänvisningar till KN-nr avser Kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1832.

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde.

I *tredje stycket* ändras hänvisningen till rådets förordning (EEG) 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan så att den avser lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1832, vilket är den lydelse som gällde den 1 januari 2022. Hänvisningen är statisk.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

2 §

I denna lag avses med

- *bromförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet brom,
 - *klorförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet klor,
 - *fosforförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet fosfor,
 - *homogent material*: ett material som har samma fysikaliska egenskaper i hela materialet och som på mekanisk väg inte kan sönderdelas i olika material,
 - *yrkesmässig aktivitet*: sådan aktivitet som utförs av
 1. en juridisk person, eller
 2. en fysisk person och avser varor som inte är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk,
 - *konsument*: en köpare för vilken köpet inte är en yrkesmässig aktivitet,
 - *EU eller EU-land*: de områden som tillhör Europeiska unionens punktskatteområde enligt lagen (2022:000) om Europeiska unionens punktskatteområde,
 - *tedjeland*: länder och områden utanför Europeiska unionens punktskatteområde,
 - *distansförsäljning*: försäljning där varorna transporteras till Sverige från ett annat EU-land av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning och där köpet inte är yrkesmässigt för köparen,
 - *undantagen säljare*: en säljare som inte är godkänd som lagerhållare enligt 10 §, registrerad mottagare enligt 10 a § eller registrerad EU-handlare enligt 10 b § och vars årliga försäljning av skattepliktiga varor till Sverige inte överskrider 100 000 kronor för innevarande eller föregående kalenderår,
 - *unionstullkodexen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, i lydelsen enligt förordning (EU) 2016/2339.
- Vid beräkningen av den årliga försäljningen för undantagna säljare enligt första stycket ska inte mervärdesskatt beaktas, och inte heller fraktkostnader till den del de går att särskilja.

I paragrafen anges vissa definitioner som används i lagen.

Första stycket ändras på så sätt att ”CAS-nummer”, ”reaktivt tillsatt förening” och ”additivt tillsatt förening” tas bort.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

3 §

Skatt ska betalas för varor hänförliga till följande KN-nr:

1. 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30 och 8418 40,
2. 8422 11,
3. 8450 11, 8450 12 och 8450 19,
4. 8451 21,
5. 8471 30, 8471 41 och 8471 49,
6. 8508 11,
7. 8516 50 och 8516 60,
8. 8517 11, 8517 13, 8517 14, 8517 18 och 8517 62,

9. 8519 30, 8519 81 och 8519 89,
10. 8521 10 och 8521 90,
11. 8527 12, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 och 8527 99,
12. 8528 42, 8528 49, 8528 52, 8528 59, 8528 71, 8528 72 och 8528 73, samt
13. 9504 50.

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 1–4, 6 eller 7 ska skatt betalas med 11 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 470 kronor per skattepliktig vara.

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 5 eller 8–13 ska skatt betalas med 154 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 470 kronor per skattepliktig vara.

Vid beräkning av skatt enligt andra och tredje styckena ska varans nettovikt avrundas nedåt till närmaste helt gram.

I paragrafen regleras vilka varor som är skattepliktiga och skattebelopp.

I *första stycket* byts vissa KN-nummer ut och tas bort. De varor som omfattades av KN-nummer 8519 50, som tas bort, ingår numera i KN-nummer 8519 81. Vilken lydelse av KN-nummer som avses har dessutom ändrats i 1 §, se kommentaren till den paragrafen.

I *andra stycket* justeras skattebeloppen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

3 a §

För kalenderåret 2024 och efterföljande kalenderår ska skatt betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 3 § andra och tredje styckena angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2022 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Beloppen enligt första stycket avrundas till hela kronor.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

I paragrafen regleras omräkning av skattebeloppen utifrån förändringar i konsumentprisindex och bruttonationalprodukten (s.k. indexering). Eftersom skattebeloppen i 3 § har ändrats ”nollställs” indexeringen så att den utgår från de ändrade beloppen. Detta sker genom ändringar av årtalen i *första stycket*.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

4 §

Den skattskyldige får göra avdrag för skatt med 50 procent av den skatt som ska betalas enligt 3 § om den skattepliktiga varan inte innehåller någon brom- eller klorförening. Om varan inte heller innehåller någon fosforförening får avdrag göras med 95 procent.

Vid bedömningen av rätten till avdrag beaktas endast föreningar som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i

1. ett kretskort, med undantag för kortets komponenter, eller
2. en plastdel som väger mer än 25 gram.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skatteavdrag. Genom de föreslagna ändringarna samlas reglerna i nuvarande 4–6 §§ till 4 §.

Ändringarna i *första stycket* innebär, förutom att reglerna samlas ihop, att uppdelningen mellan additivt och reaktivt tillsatta föreningar tas bort

och att högsta avdragsnivån höjs från 90 till 95 procent. Den skattskyldige får göra avdrag för skatt med 50 procent av skatten om den skattepliktiga varan inte innehåller någon brom- eller klorförening. Om varan inte heller innehåller någon fosforförening får avdrag i stället göras med 95 procent. För att få göra avdrag med 95 procent av skatten krävs att varan inte innehåller någon brom-, klor- eller fosforförening.

I *andra stycket* regleras vissa begränsningar för första stycket. Ändringarna innebär att vissa regler som tidigare fanns i 5 och 6 §§ samlas i 4 §. Någon ändring i sak av dessa regler har inte skett jämfört med tidigare. Vid bedömningen enligt första stycket ska enbart beaktas föreningar som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i antingen ett kretskort (*första punkten*) eller en plastdel som väger mer än 25 gram (*andra punkten*). Av detta framgår att kemikalieinnehållet i andra delar än kretskort eller plastdelar som väger mer än 25 gram inte påverkar rätten till avdrag. Dessutom påverkas inte avdragsrätten av brom-, klor- eller fosforföreningar som utgör 0,1 viktprocent eller lägre av det homogena materialet i den relevanta delen. För ett kretskort undantas även enligt första punkten kortets komponenter. Det är alltså kemikalieinnehållet i mönsterkortet, snarare än de påmonterade komponenterna, som är relevant. Vad som avses med homogent material respektive brom-, klor- och fosforföreningen anges i 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

7 a §

Om det när skattskyldighet inträder enligt 12 § 4 inte går att utläsa en varas nettovikt av en tulldeklaration, ska skatt i stället för vad som anges i 3 § andra-fjärde stycket och 4 § tas ut enligt följande belopp:

- KN-nr 8471 30: 385 kr/vara
- KN-nr 8508 11: 77 kr/vara
- KN-nr 8516 50: 187 kr/vara
- KN-nr 8517 11 eller 8527 12: 77 kr/vara
- KN-nr 8517 13 eller 8517 14: 37 kr/vara
- KN-nr 8517 18, 8521 90, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 eller 8527 99: 154 kr/vara
- KN-nr 8517 62: 134 kr/vara
- KN-nr 8519 81, 8519 89 eller 8521 10: 308 kr/vara
- KN-nr 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30, 8418 40, 8422 11, 8450 11, 8450 12, 8450 19, 8451 21, 8471 41, 8471 49, 8516 60, 8519 30, 8528 42, 8528 49, 8528 52, 8528 59, 8528 71, 8528 72, 8528 73 eller 9504 50: 470 kr/vara.

I paragrafen regleras beskattning vid import då uppgift om en skattepliktig varas nettovikt inte framgår av en tulldeklaration.

Hänvisningen i *första stycket* till de ordinarie reglerna ändras så att den avser 3 § andra-fjärde stycket och 4 §§. Dessutom justeras skattebeloppen och KN-numren så att de överensstämmer med den ändrade 3 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1, 3.3 och 3.4.

7 b §

För kalenderåret 2024 och efterföljande kalenderår ska skatt som tas ut enligt 7 a § betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i den

paragrafen angivna skattebeloppen multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2022 med ett årligt tillägg av två procentenheter.

Beloppen enligt första stycket avrundas till hela kronor.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

I paragrafen regleras omräkning av schablonbeloppen utifrån förändringar i konsumentprisindex och bruttonationalprodukten (s.k. indexering).

I *första stycket* ändras årtalen. Detta är nödvändigt eftersom schablonbeloppen i 7 a § har ändrats. Indexeringen behöver därför ”nollställas” så att den utgår från de ändrade beloppen.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1 och 3.3.

8 a §

Om en konsument i Sverige har köpt en skattepliktig vara genom distansförsäljning och konsumenten på fråga från säljaren eller förmedlaren felaktigt har uppgett att köpet är yrkesmässigt, är den som avses i 8 § *första stycket* 3, 4 eller 5 inte skattskyldig om denne direkt till konsumenten har upplyst om att felaktiga uppgifter kan leda till en skyldighet att betala skatten och en tilläggsavgift. I så fall är det i stället konsumenten som ska betala skatten.

Det som sägs i första stycket ska även gälla skattskyldighet enligt 8 § *första stycket* 1 om lagerhållaren har förmedlat en distansförsäljning av en skattepliktig vara från en undantagen säljare till konsumenten.

Skatten ska tas ut enligt den skattesats som gällde vid den tidpunkt då varorna fördes in i Sverige.

Om skatt ska betalas av en konsument enligt första eller andra stycket, ska konsumenten även betala en tilläggsavgift om 500 kronor per vara om det inte är uppenbart oskäligt.

I paragrafen regleras effekterna av felaktiga uppgifter från konsumenter vid distansförsäljning. I *första stycket* byts begreppet ”svensk konsument” ut mot ”konsument i Sverige”. Genom ändringen förtydligas att det avser en konsument som beställer varor till Sverige, snarare än en konsument som är svensk medborgare. Någon ändring i sak är inte avsedd, eftersom även den tidigare lydelsen är avsedd att läsas på detta sätt. Det är således fråga om ett språkligt förtydligande.

I övrigt ändras hänvisningarna till 8 § så att det förtydligas att de avser första stycket i den paragrafen.

12 §

Skyldighet att betala skatt inträder

1. för den som är godkänd lagerhållare, när

a) en skattepliktig vara efter försäljning från lagerhållaren levereras till en köpare som inte är godkänd lagerhållare,

b) en skattepliktig vara tas till ett försäljningsställe för detaljförsäljning,

c) en skattepliktig vara tas i anspråk för annat ändamål än försäljning,

d) godkännandet som lagerhållare återkallas, varvid skattskyldigheten omfattar skattepliktiga varor som då ingår i dennes lager, eller

e) en skattepliktig vara förs in till Sverige efter det att lagerhållaren har förmedlat en distansförsäljning av varan från en undantagen säljare,

2. för den som är skattskyldig enligt 8 § 6, när den skattepliktiga varan tillverkas,

3. för den som är skattskyldig enligt 8 § 2, 3, 4, 5 eller 7, när den skattepliktiga varan förs in till Sverige,

4. för den som är skattskyldig enligt 9 §, vid den tidpunkt då tullskulden uppkommer i Sverige enligt tullagstiftningen, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull.

Om tullskuld uppkommer i ett annat EU-land, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, till följd av att en tulldeklaration ges in i det landet med stöd av ett sådant tillstånd för centraliserad klarering som avses i artikel 179 i unionstullkodexen, inträder skattskyldigheten för den som är skattskyldig enligt 9 § vid den tidpunkt då tullskulden uppkommer eller skulle ha uppkommit i det andra EU-landet.

I paragrafen regleras skattskyldighetens inträde.

I *första stycket punkt 1 b)* ändras skattskyldighetens inträde då en lagerhållare tar en skattepliktig vara till ett försäljningsställe för detaljförsäljning. Tidigare inträdde skattskyldigheten enbart när varan togs till ett eget försäljningsställe, men genom ändringen är det tillräckligt att varans tas till ett försäljningsställe. Skattskyldigheten inträder således även om varan tas till någon annans försäljningsställe för detaljförsäljning. I en situation då en lagerhållare säljer en skattepliktig vara till en annan lagerhållare och enligt den senare lagerhållarens instruktion levererar varan direkt till dennes försäljningsställe är det den senare lagerhållaren som blir skattskyldig.

Övervägandena i avsnitt 3.1.

13 §

Skattskyldighet inträder inte för en skattepliktig vara som i Sverige tidigare har

1. ägts av någon annan än en lagerhållare

2. tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning, eller

3. tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning.

Sådana förhållanden och händelser som gällt eller inträffat före ett beslut om att bevilja återbetalning enligt 13 a § ska dock inte beaktas.

Skattskyldighet inträder inte heller för en skattepliktig vara som har tillverkats före den 1 juli 2017.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ett generellt undantag från skattskyldighetens inträde.

Genom en ändring i *första stycket* ändras undantaget från att avse skattepliktiga varor som skattskyldighet enligt lagen tidigare har inträtt för till att avse skattepliktiga varor som i Sverige tidigare uppfyllt något av tre villkor. Att ett villkor ska vara uppfyllt ”tidigare” innebär att det ska vara uppfyllt innan skattskyldigheten inträder. Att något av villkoren uppfylls i samband med eller efter att skattskyldigheten inträder innebär inte att varan undantas från beskattning. Däremot kommer varan i så fall att undantas från beskattning om förutsättningarna för skattskyldighet återigen skulle uppfyllas. Vad som menas med att villkoret ska vara uppfyllt ”i Sverige” beskrivs nedan. Eftersom det är ett undantag från skattskyldigheten är det den skattskyldige som ska visa att förutsättningarna är uppfyllda. Det räcker dock att något av de uppräknade villkoren är uppfyllda för att skattskyldighet inte ska inträda.

Villkoret i *första punkten* är att varan i Sverige ska ha ägts av någon annan än en lagerhållare. Det innebär att varan vid någon tidpunkt ska ha

befunnit sig i Sverige samtidigt som dess ägare inte var lagerhållare. Att ägaren tidigare eller senare har varit eller blivit godkänd som lagerhållare påverkar inte undantaget. Det spelar ingen roll om ägaren är en privatperson eller ett företag, så länge den inte är lagerhållare.

Villkoret i *andra punkten* är att varan i Sverige har tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning. Villkoret motsvarar inträdet för skattskyldighet enligt 12 § 1 b. För att villkoret ska vara uppfyllt krävs även att försäljningsstället är beläget i Sverige. Med detaljförsäljningsställe avses butikslokal och eventuellt butikslager som ligger i direkt anslutning till själva butikslokalen. Fabrikslager, centrallager och andra lager dit allmänheten inte har tillträde för att göra privata inköp ska inte anses utgöra detaljförsäljningsställe. Detta gäller även om det från lagret sker direktförsäljning till konsument via Internet, telefon, postorderkatalog eller liknande.

Villkoret i *tredje punkten* är att varan i Sverige har tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning. Detta täcker in en rad situationer. Det kan exempelvis vara fråga om att ägaren använder varan eller att den ges bort. Undantaget motsvarar inträdet för skattskyldighet enligt 12 § 1 c, men får i praktiken en större tillämpning då det inte krävs att ägaren är lagerhållare. Liksom för övriga villkor krävs att det ska ha uppfyllts i Sverige. Att någon exempelvis har använt en vara i något annat land medför inte att villkoret blir uppfyllt.

I många situationer kommer flera av villkoren att vara uppfyllda samtidigt. Om en lagerhållare exempelvis säljer en dator som tidigare ägts och använts av en privatperson i Sverige är undantaget tillämpligt dels på grund av att datorn i Sverige tidigare har ägts av någon annan än en lagerhållare, dels på grund av att den i Sverige har tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning i och med att privatpersonen tidigare har använt den.

I ett nytt *andra stycke* finns en regel om samordningen mellan undantaget och återbetalning enligt 13 a §. Förhållandet mellan undantaget och återbetalning reglerades tidigare i första stycket. Vid bedömningen av om undantaget enligt första stycket är tillämpligt ska förhållanden och händelser som gällt eller inträffat före ett beslut om att bevilja återbetalning enligt 13 a § inte beaktas. För pågående förhållanden, såsom att varan ägs av någon annan än en lagerhållare, är det enbart perioden innan beslutet om återbetalning som inte beaktas. Om samma person äger varan även efter återbetalningen innebär det att undantaget blir tillämpligt.

I ett nytt *tredje stycke* införs ett generellt undantag från skattskyldighet för varor som har tillverkats före den 1 juli 2017. Tillverkningen kan ha skett i Sverige eller i något annat land. För att undantaget ska vara tillämpligt krävs att varan som sådan har tillverkats före den 1 juli 2017. Det är inte tillräckligt att varan innehåller delar tillverkade före detta datum om själva varan är tillverkad senare. I praktiken kommer varor tillverkade före detta datum sannolikt i de flesta fall även uppfylla kraven för undantag i första stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

15 c §

Om en skattskyldig som har fått skatten fastställd enligt 7 a § inom två månader från den tidpunkt då han eller hon har tagit del av beslutet om skatt till Tullverket

skriftligen inkommer med uppgifter om de skattepliktiga varornas nettovikt ska Tullverket ompröva sitt tidigare beslut. Skatten ska i så fall beräknas utifrån vad som anges i 3 och 4 §§.

I paragrafen regleras möjligheten för den skattskyldige att få skatten beräknad enligt ordinarie regler när 7 a § har tillämpats.

Hänvisningen till de ordinarie reglerna i 3–7 §§ ändras så att den avser 3 och 4 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1 och 3.3.